

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izloja vsak črtek in veja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po sjeja, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošlja do odpovedi. — Udaje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivate za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala razprava“ stane beseda 5 vin. Parče in zahvale vsaka pettivate 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Vsi italijanski napadi odbiti.

Italijani samo pri Trziču in Kobaridu prekoračili Sočo. — Hrabri čini štajerskih črno-vojnikov ob koroški meji. — Velike izgube na italijanski strani. — Italijani se hočejo izkrcati ob Črnigori. — Zmagovito prodiranje v Galiciji proti Rusom. — Naši se bližajo Lvovu. — Kaj bo z Rumunijo? — Amerika proti Nemčiji.

Žetev in vojaštvo.

Domobranksko ministrstvo je sporazumno z vojnim izdalo 8. junija glede pomoči pri žetvi te-le dolebe:

Vojaštvo za žetvena opravila.

Občine, žetvene komisije, več posestnikov skupaj ali tudi posamezni posestniki lahko prosijo, naj se jim dajo vojaki na razpolago, da jim opravijo žetvena opravila. Dobili se bodo po možnosti vojaški oddelki do 20 mož. Za stanovanje in hrano teh oddelkov morajo skrbeti občine in posamezni posestniki, katerim so se dovolili ti vojaški oddelki. Toda za to (hrano in stanovanje) dobijo od vojaške oblasti odškodnino, ki pa ne sme znašati več, kakor se plačuje za hrano in stanovanje v kraju, kjer je stalno nameščeno dotično moštvo. To odškodnino za hrano in stanovanje mora poveljnik dotičnega oddelka plačati pri občini proti potrdilu. Prošnje se vlagajo in naslavljaajo edino-le na c. kr. okrajno glavarstvo.

Žetveni dopusti.

Za žetev (tudi košnja se šteje med žetev) se bodo posameznim vojakom, ki niso v fronti, dovoljevali žetveni dopusti, kakor so se dovoljevali za spomladanska opravila. Dopusti se dovoljujejo v izmeri 2 do 3 tedne. V izrednih slučajih se lahko prosi za podaljšanje. Prošnje se lahko vlagajo in naslavljaajo ali pismeno od domačih na c. kr. okrajno glavarstvo ali pa ustmeno od posameznih vojakov pri svojem neposrednem poveljstvu. Najboljša in najkrajša je zadnja, ustmena pot. Vojak se javi v kr. raportu ter pri raportu pove svojo prošnjo.

Začasne oprostitve.

Se vedno se dovoljujejo začasne (več kot 14 dni ali tri tedne trajajoče) oprostitve. Dobijo jih samostojni posestniki in kmetijski uradniki (tudi strojevodje pri poljedelskih strojih, n. pr. pri mlatilnicah). Slučaji, v katerih se dovoljujejo, morajo biti posebnega upoštevanja vredni, ako je nevarnost za vse posestvo, družinske razmere itd. Prej je bilo določeno, da morajo biti posestva vsaj 20 ha velika. Ta določba je sedaj odpadla.

Prošnje se pošiljajo na c. kr. okrajno glavarstvo, ki jih mora nemudoma vposlati na c. kr. poljedelsko ministrstvo. Na prošnje, ki so vposlane na druge naslove, kakor zgoraj omenjene, se ne bo oziralo.

Določila za slučaj dopusta.

V dopustnih listih je natančno povedano, zakaj se je dopust podelil. Dopustni listi dajo pravico do prostovoljnega na železnicah. Ako se vojak po preteklem dopustu ne vrne na svoje mesto, se strogo kaznuje.

Ali vojaki, ki imajo dopust, res opravljajo žetvena opravila, ima to za nadzorovati občina in politična oblast. Če bi se dopustniki ne ukvarjali z žetvenim delom, mora okrajno glavarstvo takoj povzročiti, da se vrnejo v vojaško službo, predno potече dopust. Med dopustom dobijo vojaki svojo vojaško plačo neprikrajšano in tudi njihove družine obdržijo podpore.

Kako plačuje vojaštvo.

Domobranksko ministrstvo je nastavilo za vse predmete, ki jih sme vojaštvo na podlagi zakona za vojne dajatve prebivalstvu proti odškodnini odvzeti, z ozirom na spremenjene razmere nove cene. Le kjer so nastavljene od politične oblasti najvišje cene, se je ravnati po njih. Nove cene so:

Za žito: pšenica 44 K, rž 34 K, koruza 30 K, oves 23 K 50 v.

Za suhe stročnice in drobno žito: fižol 78 K, leča 140 K, grah 100 K, proso 56 K, ajda 42 K.

Za krompir: krompir za jedila 9 K, krompir za industrijsko rabo in krmo živine 6 K. Te cene veljajo za 100 kg.

Za kisle zelje 31 v za 1 kg, za kisle repo 33 v, za čebulo 58 v, za česenj 1 K 50 v.

Za vino 1 K za 1 liter, za pivo 30 K za hektoliter, za žganje 1 K 20 v za liter.

Za živo živino so določene sledeče cene za 100 kg: Voli 155 K, krave 130 K, ovce 70 K, svinje pod 100 kg teže 2 K za 1 kg, svinje med 68 do 130 kg teže 230 K 100 kg, svinje čez 130 kg teže 260 K za 100 kg, koze 60 K 100 kg žive teže. Za teleta, katera so se dosedaj plačevala po 120 K 100 kg žive teže, v novi uredbi ni nastavljen nova cena.

Za meso: (100 kg) sveža govedina 230 K, sveže ovčje meso 160 K, sveže svinjsko meso 250 K, sveže kozje meso 125 K, povojeno meso 320 K, klobase salami 500 K, druge trpežne klobase 340 K, špeh povojen 360 K, svinjska mast 400 K. Za svežo teletino, za katero je bila dosedaj najvišja cena 280 K, ni novo določene cene.

Za maslo znaša najvišja cena 3 K 70 v za 1 kg, za sir 2 K 80 v.

Za krmila: ovseni zдроб se plačuje za 2 K višje nego oves, torej 25 K 50 v 100 kg, ječmenov zдроб 35 K, seno 11 K, otrobi 25 K, slama 7 K. — Za koruzno moko na Štajerskem ni določena najvišja cena.

Zglasite se, 43 do 50 letni črnovojniki!

Ker se je črnovojniška zavezanost, kakor smo že poročali, razširila do 50 let, se morajo vsi črnovojniški zavezanci, rojeni v letih 1865 do vstevšega leta 1872, ki so avstrijski ali ogrski podaniki, zglasiti pri tisti občini ali magistratu, kjer so bivali za časa, ko je bila razglašena tozadevna odredba. Zglasiti se morajo tudi tisti črnovojniški zavezanci, ki ne morejo dokazati, da so podaniki kake inozemske države.

Zglasiti se morajo:

A. Od letnikov, rojenih v letih 1865 do vstevšega leta 1872 vsi in sicer ne glede na to, če so služili pri vojakih ali ne. Izvzeti so samo:

1. Tisti, ki opravljajo že sedaj (tudi brez orožja) črnovojniško ali drugačno vojno službo. 2. Tisti, ki so že šarž v rezervi, ki so v evidenci, ali ki niso v službi, ali končno tisti, ki so upokojeni, četudi še dosedaj niso bili poklicani v vojaško službo. 3. Tisti črnovojniki, rojeni leta 1872, ki so bili vojaki in ki so takrat, ko je bil upokojen ta letnik, že opravljali vojaško službo, toda bili pozneje odpuščeni. 4. Tisti, ki so dobili zaradi kakšne telesne hibe, zaradi katere so bili spoznani za nesposobne za vsako črnovojniško službo in so prejeli črnovojniško odpustnico ali črnovojniški list, ali ki so bili že svoj čas izbrisani iz narodnega seznama. 5. Od letnikov, rojenih v letih 1865 do vstevšega leta 1867 se tisti, ki so na podlagi § 20 brambnega zakona iz leta 1868 prostovoljno stopili v vojske, predno so dopolnili 19. leto svoje starosti.

V zadnjih dveh točkah 4 in 5 označenim se v lastno korist naznanja, da morajo na županstvu ali magistratu takrat, ko se bodo zglasili, dokazati vse okolnosti, s katerimi utemeljujejo, da so oproščeni od črnovojniške zavezanosti ter da se jim ni treba zglasiti. Za slučaj, če bi tega ne storili in bi morale ob-

lasti o tem poizvedovati in čeprav bi se izkazalo, da se je pri tem vrinila kaka pomota, da se dotičnik ni zglasil, bi zadela dotičnika stroga kazen.

B. Od letnikov, rojenih v letih 1873 in 1874 se morajo zglasiti le samo tisti, ki so prostovoljno stopili v vojaško službo še predno so postali črnovojniški zavezanci in so izstopili iz vojaške službe, še predno so dovršili tretje vojaško leto.

Zglasiti se morajo pri tisti občini ali magistratu, kjer so bivali za časa, ko je bila razglašena ta odredba, in sicer se morajo zglasiti:

Rojeni v letih 1869 do vstevšega leta 1874 nadalje do 18. junija in rojeni v letih 1865 do vstevšega leta 1868 od 19. do najdalje 23. junija 1915. Pri zglasenju naj prinesejo seboj kakšno listino, bodisi svoj krstni list, domovnico, delavsko ali poselsko knjigo itd. in če mogoče, tudi še kakšno listino, kot črnovojniško prehodnico (pos), črnovojniško odpustnico, potrdilo o izstopu, dekret, s katerim je bil imenovan itd. Tisti, ki so od črnovojniške službe veljavno oproščeni, morajo predložiti dotične dokaze takrat, ko se bodo zglasili. Vsak, ki se bo zglasil, bo prejel črnovojniško izkaznico, katero mora dobro shraniti in jo svoj čas, ko se bo vršilo prebiranje, prinesiti s seboj. Velja tudi kot potrdilo, da se je v resnici zglasil.

Natančnejša določila o prebiranju se bodo pozneje objavila.

Osebe, označene v § 29 brambnega zakona (posvečeni duhovniki, v dušnem pastirstvu ali kot veroučitelji od države zakonito pripoznanih cerkvenih ali verskih družb) že morejo dokazati pravico, da so oproščeni od črnovojniške službe z orožjem že takrat, ko se bodo zglasili, če predložijo za to potrebne listine. Isto pravico imajo tudi tisti, ki so bili oproščeni od vsake črnovojniške službe z orožjem vsled kake telesne ali druge hibe, (to so take moške osebe, katerim manjka ali roka, noga, ki so oslepeli na obeh očeh, gluhonemi, bebeli, sodnijsko proglašeni blazni, božjastni itd.), če oni sami ali njihovi postavni zastopniki doprinesejo dotične dokaze že takrat, ko se bodo morali zglasiti.

Kdor bi se ne zglasil, bi bil od politične oblasti strogo kaznovan.

Bodimo dosledni.

Naš pristaš iz ljutomerskega okraja nam piše: Deseti mesec že traja bojni ples z vso svojo grozno muziko, a o miru se še nič ne sliši in ne govori. A menda ga ni človeka, ki bi pri tej vojski ne bil kolkortolico prizadet, kateri bi si ne želel že slišati veseli glas: „Mir ljudem na zemlji!“ Naši junaki vihtijo meče bolj, ko kedaj, da čimpreje izvojujejo naši ljubljani Avstriji časten, zmagovalen in trajen mir. Tem pomagajo v domovini, sicer ne z mečem, temveč z rožnim vencem v roki matere, otroci in starčki, ki ne nehajo moliti in vzdihovati k Pomočnici kristjanov, k materi Kneza miru, za pomoč naši mili domovini in njenim braniteljem.

Tako naši junaki in njihovi domači. Pa žalibog se še nahajajo med doma ostalimi taki rovarji, ki sicer godrnjajo čez merodajne činitelje, zakaj vendar že ne naredijo konec bojnim grozotam, zakaj ne naredijo mir, v resnici jim je pa za mir malo mar. Mislim s tem na tiste nesrečne pravdarje, katerih poklic je spravljati samo zaslužek drugim ljudem, svojega bližnjega pa uničevati na premoženju, sodniji pa nalagati nepotrebno delo. To je itak znano, da je največ slučajev „razžaljenje časti“, „častikraja“ i. t. d., pa pridejo še tudi druge stvari. Če pridejo po noči kakšni mlečnozobi fantiči, ki so še nedavno iz šole izstopili, kje na vasi skupaj, mislijo se navadno s tem postaviti, da na vso moč krulijo in kričijo, ter tako

ljude kratijo toli potreben počitek. Če pa jih kdo za to primerno kaznuje, pa hajdi na povelje starišev to-žiti. Žalostno, a resnično! Tisti, ki so hoteli imeti mir, so trpeli pri tem občutno škodo. Koliko tožb pa se iz-čim iz prepričev za meje, kojih stroške nosite navad-
no obe stranki. Vprašam, ali se ne pravi to uničevati svoje in svojih otrok premoženje? Kakšno spoštovanje bodo imeli otroci do svojih starišev, ki ga morajo ime-
ti, ko bodo izvedeli, kako brezsmiselno se je zaprav-
ljalo njih dedščino z neumnimi tožbami? Ali so nam drugi več kakor naši potomci? Kakor je razvidno iz premnogh slučajih bi izgledalo tako. Saj je neki mo-
žak se naravnost bahati okoli, ko je zopet celo vrsto
sosedov prišel devat „na dohtarja“: „Le služite si le, saj si zdaj težje kupite kruha!“ Vprašam, ali se še
najde človek, ki bi dejal, da je tak še pri zdravi pa-
meti?

Ali je tega res treba? Ali je že res tista nek-
danja vzajemnost med sosedi in krščanska ljubezen
do bližnjega vzela slovo od nas? Možje, kateri še smo
doma ostali, bodimo dosledni! Če tisoči in milijoni
molijo in prosijo ljubega Boga za blaženi mir in si ga
tudi sami želimo, bodimo tudi toliko razsodni, da ne
gre zdaj v teh resnih časih drobiti narodove moči z
mnogobrojnimi pravdami ter tako gmočno in moralič-
no uničevati ljudsko premoženje. Pridružimo se raje
z gorečo molitvijo zapuščenim sirotam in pomagajmo
jim v sedanjih hudih stiski, da nas bo Bog spoznal za
vrednega velikega daru, katerega bomo odslej znali
bolj ceniti, namreč ljubega miru. Pogoji za to je, da
smo blage volje.

Slike iz vojne.

Slovenski pozdrav Italijanom.

Naša prijatelj ALOJZIJ WEIS in FRANC AMBROŽ, oba posestnika, prvi v Krčevini pri Mariboru, drugi v Rošpahu, nam pišeta dne 5. junija z italijanskega bojišča. Iz pisma odseva navdušenost, s katero se bo-
re slovenski možje in mladeniči proti verolomnim Ita-
lijanom. Pismo se glasi:

Bilo je dne 26. maja. Zgodaj v jutru zasedemo
mi slovenski Stajerci naše strelske järke, ko zažari
naše ljubo solnce čez hribe. Že se zaslišijo proti osm-
uri prvi streli iz naših topov. Takoj nam je odgovori-
la tudi sovražna artilerija, ki je pa čez nekaj časa
morala utihniti. Proti 11. uri se je začel pravi boj, ki
je trajal do večera. Noč je bila mirna in tiha. Dne 27.
maja jutraj proti 9. uri se je zopet začel ljuti boj.
Sovražni ogenj se je kar sipal po nas ali brez uspe-
ha, ker se le vsaka sedma ali deveta italijanska gra-
nata razpoči. S silo nas je hotel sovražnik pregnati
iz naših strelskih jarkov, toda slovensko-sta-
jerskih fantov sene data takolahko pre-
gnati! Napadli so nas večkrat z naskokom, a tedaj
so nam prišli prav! Poslali smo jim iz naših pušk
slovenski pozdrav nasproti in Lahi so bili odbiti s
krvavimi glavami in velikimi izgubami. Tretji dan je
trajal boj še dalje, a mi smo bili nadomeščeni po ne-
kem drugem polku, da si nekaj dni odpočijemo, se na-
spimo, spravimo naše reči v red in se spet pripravi-
mo na novi boj. Zdravi in pri dobri volji smo še ved-
no. Imeli smo tudi priložnost, obiskati tukaj neko va-
ško cerkvico. Bil sem, odkar se bojujem proti Lahom,
tudi enkrat pri sv. maši.

Prav prisrčen pozdrav vsem bralcem „Slov. Go-
spodarja“. Upamo, da nam da Bog zdravje, in da ta-
ko še pridemo enkrat v Maribor.

Že naše puške pokajo.

Z italijanskega bojišča piše mladenič
VID BRILEJ iz Zagorja vas Preske našemu uredniš-
tvu:

S temi kratkimi vrsticami naznanjam vsem pri-
jateljem in znancem, da sem še živ in zdrav. Hrabri
smo res mi vojaki, neustrašeno branimo naš dom. Ve-
selo si prepevamo vojaške pesmi in spremijamo bojni
grom:

Že naše puške pokajo,
Taljani pa se jokajo.
Slovenci bombe mečejo,
Nazaj se Lahi vlečejo.

Srčno pozdravljam svoje stariše in vse, katere
poznam. Po gotovi zmagi na veselo svidenje!

Junaške Tolminke.

Ranjenec, ki se vrača z goriškega bojišča, pri-
poveduje:

„Na Tolminskem je večina ljudstva ostala do-
ma. Nočejo zapustiti svojih hiš in njiv in v hribih.
Mirno opravljajo svoje vsakdanje delo. Tudi v naj-
hujšem boju se posebno ženske ne umaknejo v liše in
zavetja, ampak obdelujejo svoje ljube njive in opa-
zujejo divjo borbo v zraku in po zemlji. In vsak tre-
nutek jim je smrt blizu. Ne mislijo menda dosti nan-
jo, kajti svoje zemlje in svojega dela nočejo pustiti
ravno v najhujši uri. Čudovita je ta zvesta ljubezen
do domače zemlje. Tako je neka žena delala na pol-
ju v toči granat in nehala je, ko ji je roko odtrgala
— granata.“

Kolesar s tremi kolesi in puškami.

Prijatelj, član naše katoliške akademične orga-
nizacije, poroča z južnega bojišča:

Bilo je prve dni. Od Tolmina se odpravi mož
mojega oddelka s kolesom na poizvedovanje proti Ita-

liji. Kar za ostrim zavinkom naleti na dva italijanska
bersagliera, ki sta stala ob svojih kolesih. Vsi trije
so prav skupaj in osupli. Italijana mu zakličeta: „Sta
ferma!“ (Stoj!) V istem trenutku pa naš fant skoči
proti enemu, zgrabi za cev in odbije na svoje prsi na-
perjen bajonet v smeri na drugega Italijana, ki je v
zmedenosti le malo oprasnil našega fanta. Nagla od-
ločnost Italijana tako prestraši, da ju je kar zmanj-
kašo. Naš fant pa se vrne zdrav in cel k oddelku.
Pripeljal pa je nazaj tri kolesa in tri strojne puške.

Dobri strelci.

Galicija je bila za naše vojaške dobra šola. Iz-
vrstno znajo streljati. V Ljubljano so pripeljali dva
ujeta častnika italijanske gardne kavalarije. Ponosita
možaka s črnimi kosmatimi kučmami, kakor jih ima
ruska garda. Častnika sta bila na poizvedovanju.
Naša straža ju je že od daleč zapazila. Zelo všeč sta
jim morala biti, kajti naši so pustili, da sta se jim
približala na 15 korakov. Ali bi ju ujeli ali ustrelili?
Malo krvi, pa nekoliko ujetništva! V trenutku, ko je
bil eden zadet nenevarno v nogo, nameri drugi revol-
ver, pa naš mož pomeri tako dobro, da mu ravno
dlan zadene in mu tako zbije revolver iz roke. Fan-
tom se je izpolnila želja: Malo krvi, pa nekoliko ujet-
ništva za Laha.

Rusi se topničarjev najbolj bojijo

Topničar FRANC URŠEJ 3. gorskega artilerijske-
ga polka, doma iz Pameč pri Slovenjgradu, ki je bil
v jeseni močno ranjen v levo roko na severnem boji-
šču in se sedaj zopet bojuje v Karpatih, piše svojim
starišem:

... Bog dai, da bi že kmalu prišel zaželeni
mir, ki si ga tudi tukaj vsi srčno želimo. Rusi so o-
betali za našo baterijo posebno nagrado, če bi jo do-
bili v svoje roke, ker jim dela veliko preglavje. Če so
še tako zakopani v zemljo, mi jih najdemo in užuga-
mo. Nekaj ujetih Rusov je celo pravilo, da jim je bilo
ukazano, moštvo naših topov na kosce raztrgati, ako
bi ga dobili v roke. Sedaj imamo še večje veselje do
Rusov, ker smo pred njimi toliko vredni. Lahko bi
bili že nesrečni na mnogih krajih. Da pa smo dose-
daj ostali še nepoškodovani, se smemo poleg božjega
varstva zahvaliti našim dobrim in previdnim častni-
kom. Naš dobri stotnik nam reče večkrat: „Ljubi mo-
ji otroci, sedaj se boste morali zopet postaviti!“ Mi
pa mu tudi po svojih močeh z veseljem vse storimo,
ker ga ljubimo, kakor ljubim dober otrok svoje stariše.
Bog ga ohrani še mnogo let!

Da naši slovenski fantje na Marijo ne pozabi-
jo, priča vojna dopisnica Lenarta Briemana pri 87.
pešpolku, ki prosi za blagoslovljene podobice Jez. Sr-
ca in Marije Device, češ: „Bliža se maj, bi tudi rad
opravil kako pobožnost Mariji v čast, kadar bi imel
čas.“

Padli slovenski junak.

Četovodja MARKO JANŽEKovič od 87. pešpolka
nam piše dne 21. maja s severnega bojišča:

Izgubili ste zvestega čitatelja „Slov. Gospodar-
ja“ in jaz zvestega prijatelja. V dolžnost si štejem,
da Vam in njegovim sorodnikom naznanim njegovo
smrt.

Četovodja LUKA MAJHEN od 4. stotnije 87.
pešpolka je padel dne 17. maja ob 5. uri popoldan za-
det od sovražne kroglice. Doma je bil pri Sv. Rupertu
v Slov. goricah. Bil je na severnem bojišču nepresta-
no v bojni črti že od začetka vojne, kjer se je hrabro
bojeval za domovino. O tem je pričala njegova srebr-
na hrabrostna kolajna, ki jo je nosil na svojih juna-
ških prsih. Bil je priljubljen pri svojih višjih, spošto-
vali so ga tudi njegovi tovariši in vse moštvo pri
stotniji. Bil je dober in pravičen podčastnik nasproti
podložnim.

V tuji zemlji ima svoje gomilo, nagrobni spome-
nik mu je lesen križ, narejen od njegovih tovarišev.
Bodi mu tuja zemljica lahka! V miru naj počiva! Pa-
dli je bil zvest naročnik „Slov. Gospodarja“.

„Sl. Gospodar“ roma iz roke v roko, dokler ne pride nova številka.

Ivan Muršič, doma od Sv. Marjete niže Ptuja,
ki služi pri 87. pešpolku na južnem bojišču, je svo-
jemu stricu č. g. framskemu župniku Mur-
šiču pisal pismo, v katerem med drugim poroča:

„Naznanjam Vam, da sem že dvakrat sprejel
„Slov. Gospodarja“ z največjim veseljem. Nas je tu-
kaj precej domačih, posebno od Sv. Marjete in oko-
lice; vsi radi čitamo naš slovenski list. Najprej ga
jaz sam parkrat skoz in zkož prečitam in potem ga
dam svojemu tovarišu Jožefu Horvat, sinu pokojnega
Horvata, nekdanjega gostilničarja v našem kraju. Ta
ga da zopet drugemu Marjetčanu in to gre tako dol-
go naprej, da ga do drugega pondeljka, ko že dobim
drugo številko, vsak prečita. S hvaležnim srcem se
Vam zahvaljujem tudi v imenu vseh svojih tovarišev.
Smo tudi prav dobre volje mi slovenski fantje. Nas
ne prestraši ne zima in mraz in tudi ne sovražna
krogla. Hrast se maje in hrib, a pogum slovenskih
fantov ne omaga!“

Mi z orožjem, Vi z rožnim vencem.

Franc Slatinšek, doma od Sv. Frančiška v Sa-
vinjski dolini, ki služi pri pešpolku št. 27, je 1. maj-
nika pisal svoji svakinji Jožeti Stiglic pri Sv. Fran-
čišku pismo, v katerem pravi med drugim:

Prejel sem Tvojo karto. Zelo me veseli, kadar
dobim kako poročilo iz svoje ljube vasi. Najbolj pa
me veseli, kadar dobim od svojih ljubih kako pismo.
Vem, da imate doma dela dovolj, na večer se vsak
rad vleže k počitku in ni časa za pisavo. Pa glej!
Tukaj Ti v nemiru pišem pismo, ko v zraku frčijo
kroglice naših kanonov. Buči, da je groza. Sovražnik
nima tukaj pri nas nobenih kanonov. Sinoči je gorela
vas Esztebnik.

Da je sovražnika dosti na Ogrskem, to ni res;
bilo ga je, pa sedaj je šel že daleč nazaj v Galicijo.
Tukaj je zdaj že boljše, ker ni več takih izdajalcev,
kakor so bili poprej v Galiciji. Jaz še vedno upam,
da bo zmaga naša. Dragi mi! Le vsi se borimo! Vi
doma, mi pa tukaj. Vsem vaščanom, ki niste pod oro-
žjem, Vam priporočam kot orožje rožni venec. Z njim
se tudi Vi vojskujete, in sicer v molitvi do Boga in
Marije.

Kateri pa moramo našemu cesarju služiti, se
bomo borili s puškami do zadnje kaplje krvi. Če nas
bo ljubi Bog še dalje varoval in nas enkrat pripeljal
v domači kraj, si bomo z veseljem podali roke, zvono-
vi po cerkvah pa bodo zapeli in glas ljudstva se bo z
veseljem razlegel: „Živela Avstrija! Zmagala je Av-
strija!“

Pišes mi zaradi Francelna, da bo šel na nabor.
Glej, koliko mater je, ki imajo sinove pri vojaki in
tudi v vojski. Koliko je nas mož, ki smo morali zapu-
stiti doma ljube sorce in iti pod orožje. Hudo bo se-
daj za Te, če bo sin res poklican pod orožje, in tudi
za moje, kojim je zdaj toliko pomagal. Naznanim Ti,
da bom dobil kolajno, katero sem si že lansko leto za-
služil. Tudi drugi starji vojaki, ki so bili lansko leto
izprvega v ognju, bodo odklikovani. Srčne pozdrave!
Z Bogom in Marijo!

Bog je zmagovalec

Franc Tesovnik, doma na Ljubnem v Savinjski
dolini, ki služi pri 87. pešpolku, je proti koncu
aprila svojim starišem pisal pismo, iz katerega po-
znamemo sledeče:

... Hvala Bogu, čisto lahko prenašam trplje-
nje vojske. Sviganje granat in šrapnelov je pri nas
navadna stvar, ki je sploh na dnevnem redu in dosti-
krat tudi na nočnem. Od kraja sem za vsak žvižg
šrapnela vedel, zdaj pa se prav nič ne zmenim, ker
tudi ni vsak nam namenjen. Najmanj pa se jih boji-
mo zato, ker smo trdno prepričani, da je Bog z ma-
govalec vseh človeških in naravnih sil, ki nas
lahko obvaruje vsega hudega, ki nam preti. Priporo-
čim pa se tudi večkrat Materi božji, ker vem, da ona
nikogar ne zapusti, kdor pribeži pod njeno varstvo.
Mislim pa tudi, da naši angelji varhi in vsi naši pri-
prošnjiki v nebesih polagajo vroče prošnje pred tron
božji za nas. In ravno zavoljo prošnje Marijine in
naših priprošnjikov smemo upati, da bo vsemogočni
Bog od nas skoraj odvrnil te žalostne in morda še
bolj hude čase, ki nam pretijo. Omeniti še moram, da
sem do zdaj bil še prav srečen. Včeraj sem bil šesto-
krat pri sv. maši, odkar sem tukaj v Galiciji. In hva-
la Bogu, velikonočno spoved sem tudi po milosti bo-
žji opravil. V dokaz Vam pošiljam lepo podobico, ki
sem jo prejel pri spovedi od našega gospoda vojnega
kurata Marka Krajnc. Mislim, da jo boste prejeli in
prav skrbno hranili, da bo za spomin ali Vam ali me-
ni. Naznanim tudi, da smo včeraj imeli sveto mašo in
pridigo pod milim nebom. — Po maši nam je zapela
kukavica, katero sem tukaj privikrat slišal, in sicer
še nikdar je nisem poslušal s takim čustvom kakor
tukaj. Po večji se je sukala, prav lepo je zakukala.“

Človek brez rok in nog.

V bolnišnici dr. Eiselsberga na Dunaju je
moški, ki ima umetno narejene roke in noge, ki hodi,
je, dela, se giblje kot vsak drug človek, ki ima še
vse svoje ude. Mož naredi po 16 km poti na dan, je,
pije, piše, se slači in oblači. Na kliniki je pravi bla-
goslov za ranjence, katerim morejo odvzeti kak ud,
ker vidijo, kako se da zdaj lahko nadomestiti ud, če
je le človek živ. On kaže ranjencem, kako se more
preživeti človek, ki ima dovolj odločnosti, tudi če ni-
ma roke in noge, in pripoveduje svojo zgodbo: Leta
1907 je zašel v Ameriki v električni tok, ki je bil pa
močan 68.000 volt. Bil je tako poškodovan na rokah
in nogah, da so mu morali odrezati roki pod laktom
in nogi v mečih pod kolenom. Ko so se pozdravile te
rane, je začel energično gibati svoje pohabljenе ude
in dosegl je, da je pisal s svinčnikom, ki je bil pri-
vezan na desni laket. Ko je preteklo pol leta po ne-
zgoči, mu je napravil ameriški bandażist umetni
roki in nogi, ki mu nadomestijo zelo dobro izgublje-
ne ude. Mož se je vrnil v Evropo, se je oženil in je
prevzel trafiko v malem mestecu na Moravskem. Na
kliniko dr. Eiselsberga je prišel, da bi mu popravili
tam nekaj na njegovih umetnih udih. Profesor ga je
predstavil seji c. kr. družbe zdravnikov. Najbrž bo-
do pošiljali tega moža, ko mu popravijo, kar je tre-
ba, po raznih bolnišnicah hudo ranjenih, da bo ža-
lostnim ranjencem v tolažbo in zgled. „Interessantes
Blatt“ od dne 13. maja prinaša sliko tega zanimive-
ga moža. Prva slika kaže pohabljenca. Na drugi ta-
ki sliki ima umetne ude in pleza z lahkoto po lestvi.
Na tretji sliki ga vidimo na sprehodu. Tudi v Rado-
vlicu je bil prišel nekoč Američan, ki je imel ustav-
ljeni obe nogi tako umetno, da je hodil po njih, kot
vsak drug človek po svojih zdravjih.

Avstrijsko-italijansko bojišče. Dogodki na italijanskem bojišču.

Uradno se razglša:

Dne 10. junija.

Na bojni črti ob reki Soči so bili polovni poskusi sovražnika prekoračiti reko Sočo pri Plavi, Gadiški in Zagrađu, odbiti. Na ozemlju pri Bovec in na grebenu Karnskih alp izhodno od prelaza Plöcken se nadaljujejo boji. Tudi artilerijski boji na prostoru tirolske izhodne meje se nadaljujejo. Sovražni napad na ozemlju Tonale (ob zahodno-tirolsko-italijanski meji med gorskima skupinama Adamello in Ortler) se je vsled odpora naših hrabrih brambornih čet izjalovil.

Dne 11. junija.

Predvčeraj in včeraj so bili vsi italijanski napadi na vseh bojnih črtah odbiti.

Ponovni, na del goriške mostne utrdbe namerjeni sunek se je zrušil med ognjem dalmatinskih domobrancev. Istotako je ostal brezuspešen sovražni napad severno od Ronchija. Artilerijski boj na bojni črti ob reki Soči traja dalje.

Ob koroški meji je bil včeraj popoldne močen sovražni napad na Freikofel, drug slabši napad pri Molayskem jezeru odbit.

Na Tirolskem se je izjalovil sunek italijanske brigade, ki je udrila pri Cortini d'Ampezzo na naše postojanke pri Peutelsteinu. Ponovni napadi na tem ozemlju in ponočni napadi pri kraju Landro so se istotako končali z umikanjem sovražnika. Na ostalem tirolskem obmejnem ozemlju se vršijo neprestani artilerijski boji in za naše orožje uspešne praske.

Ronchi je mestece v okraju Tržič ob železnicah Nabrežina—Kormin in Tržič—Cervinjan in šteje 3500 prebivalcev. — Wolaysko jezero je gorsko jezero na južno-zahodno koroško-italijanski meji na 1997 m visoki gorski planoti. — Cortina je 600 duš broječi kraj v dolini Ampezzo, izhodno od Bocena, oddaljen 5 km od izhodne tirolsko-italijanske meje. — Peutelstein leži 7 km severno od Cortine. — Kraj Landro se nahaja 12 km severno-izhodno od Peutelsteina ob cesti proti Toblachu.

Dne 12. junija.

Ob Soči se nadaljujejo posamezne praske in artilerijski boji. Dosedaj so prišli Italijani na izhodni breg reke Soče le pri Tržiču in pri Kobaridu, točki, ki se nahajata pred našo bojno črto. Včeraj zjutraj ob ranem svitu so priplezali sovražni oddelki pri Plavi na izhodne obrežne višine, toda bili so zopet vrženi nazaj.

Ob koroški meji so odbile naše čete sovražne napade na prehode v ozemlju Monte Paralba in so zasedle to goro. Poskus Italijanov, si zopet nazaj priboriti goro Pijano, se je izjalovil.

Sicer se pa sovražnik polagoma poriva na posameznih obmejnih prostorih notri do naših postojank. Tako se nahaja pri Cortini d'Ampezzo, Fari di Primiero in Borgo.

Dne 13. junija.

Ob reki Soči so se vršili v zadnjih dveh dnevih osobito pri Plavi resnejši boji. Poskus brigade iz Ravene dne 11. t. m. se polastiti izhodnih obrežnih višin, se je končal s tem, da se je moral sovražnik umakniti. Včeraj zjutraj so Italijani vnovič prekoračili reko Sočo. Po hudih bojih se je posrečilo našim četam pognati nazaj sovražnika, ki je dobival vedno večja ojačenja in ohraniti trdno v oblasti naše postojanke, pred katerimi leži čez 400 mrtvih Italijanov.

Na koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju se nadaljujejo artilerijski boji.

Dne 14. junija.

V bojih pri Plavih (kraj na zahodnem bregu Soče severo-zahodno od Gorice) dne 12. junija je sovražnik, kakor se je sedaj dognalo, pustil 1000 mrtvih in zelo mnogo ranjenih ležati pred našimi postojankami. Včeraj (dne 13. junija) pozno zvečer so naše čete zavrnile ponovni sovražni napad, kakor vse prejšnje. Italijanom se torej nikjer ni posrečilo, da bi našo bojno črto ob Soči predrl.

Na koroških in tirolskih obmejnih krajih se ni zgodilo nič posebnega.

Dne 15. junija.

Ponovni poskusi Italijanov približati se našim postojankam pri Tolminu in Plavih so bili zopet brezuspešni.

Ob koroški meji so štajerski črno vojniki z naskokom zavzeli višino Mali Pal izhodno od prelaza Plöcken in so odvrnili tri sovražne protinapade na to obmejno goro.

Včeraj (14. junija) je na posameznih delih bojne črte ob Soči vladal mir. Italijani so po svojem odposlanju prosili pri Avstrijcih, da se naj v svrhu pokopavanja mrličev ogenj ustavi. Naši so iz vojaških ozirov prošnjo odbili.

Ob tirolskem obmejnem ozemlju sili sovražnik proti našim postojankam in iste brezuspešno obstreljuje z artilerijskim ognjem. Na nekem obmejnem kraju je žandarmerijska postojanka brez lastnih izgub prisilila italijansko stotijo, da se je morala umakniti. Naša žandarmerija je pri tem ujela 58 Italijanov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Naš podmorski čoln potopil italijanskega.

Uradno se razglša:

Dunaj, 11. junija.

Italijanski podmorski čoln „Medusa“ je bil od našega podmorskega čolna v severnem delu Adrije s torpednim streli zadel in potopljen. Dva častnika in štiri morarje so naši rešili in ujeli.

Mornariško poveljstvo.

Avstrijska vojna mornarica je s tem, da je naš podmorski čoln potopil sovražnega, dosegla čin, ki je prvi v zgodovini pomorskih bitk. Dosedaj se še namerč ni pripetilo, da bi se posrečilo kakemu podmorskemu čolnu, da bi v boju pod morsko gladino potopil sovražni podmorski čoln. Res, ponosen sme biti vsak Avstrijec na našo vrlo mornarico!

Kako se je izvršil boj.

Rešeno moštvo italijanskega podmorskega čolna „Medusa“ so v ponedeljek zjutraj prepeljali v Gradec, kjer bodo v vojnem ujetništvu delali tovaršijo ujetemu moštvu uničene italijanske zračne ladje „Citta di Ferrara“. Rešenci pripovedujejo, da je strel avstrijskega podmorskega čolna slučajno zadel v cev za torpedne naboje na italijanskem čolnu. Razpočil ni samo naboj avstrijskega čolna, ampak tudi oba italijanska in je tako bil čoln zadel ob enem od treh torpednih strelov. Italijanski torpedni čoln, ki je spremljal uničenega, je takoj, ko se je podmorski čoln potopil, jadrno odplul proti Italiji in prepustil se živo moštvo ponesrečenega čolna lastni usodi. Tako je italijansko junaštvo! Se le Avstrijci so pozneje rešili uboge Italijane iz morja. En rešeni Italijan leži težko ranjen v Polji.

Boji ob Soči.

Lepa dolina reke Soče, koje smaragdno-zelene valove občuduje potnik, ki se pripelje iz Bohinjskega predora v dolino pri Kanalu, je sedaj pozorišče silnih bojov, vršečih se na fronti od Boveca ob gornjem toku Soče notri do morja pri Tržiču.

Že približno pred dvema tednoma so pridrvele z smeri od Cedadla močnejše italijanske čete pri Kobaridu do reke Soče in so se trudile v srđitih bojih se nastaniti ob pobočju Krna od Boveca do Tolmina.

Istotako so skušale slabejše italijanske čete prekoračiti severno in južno od Gorice na nekaterih mestih reko Sočo, toda brez uspeha. Med tem časom so spravili Italijani večje čete skozi Furlanijo na to ozemlje. Značilno je, da je trajalo zbiranje italijanskih čet na tem ozemlju celih 14 dni, čeprav ne nudi zemlja med mejo in med reko Sočo nobenih težkoč in so Italijani kljub svoji „zavezniški zvestobi“ že leta in leta poprej zavarovali svojo izhodno mejo z vsemi mogočimi vojaškimi sredstvi, ki bi naj olajšala njihovo ofenzivo proti Primorski.

Pretekli ponedeljek (dne 7. junija) je javil naš generalni štab, da se pripravljajo sovražnik na napad. V torek popoldne se je nato vršil prvi splošni napad pri goriški mostni utrdbi. Napad je bil krvavo odbit in je stal Italijane težke izgube na moštvo, ki jo „Kölnische Zeitung“ ceni na 4000 mož, tudi izgubo več topov, katerih niso mogli spraviti na varno, ker jih je naš artilerijski ogenj silno obstreljeval. Tudi pri Gadiški in Tržiču so se izjalovili vsi italijanski poskusi prekoračiti reko Sočo. Kljub temu so v sredo (dne 9. junija) zopet napravili napad, ki pa je bil zopet odbit. Vsi italijanski poskusi, prekoračiti reko Sočo in napadi na naše postojanke so se izjalovili.

Kakšno važnost pripisujejo bojem ob reki Soči italijanski vojaški krogi, je razvidno najbolj iz tega, ker se nahajajo na tem bojišču kralj, načelnik generalnega štaba, Kadorna, ter general Porre, podnačelnik generalnega štaba. Tem pomembnejši so torej tudi neuspehi, ki jih ima sovražnik pri teh svojih prvih večjih podvzetjih.

Reka Soča je tvorila že enkrat mejo med Italijo. V pogodbi v Fontainebleau na Francoskem meseca oktobra leta 1807 je morala Avstrija pripoznati reko Sočo kot obmejno reko Napoleonovega italijanskega kraljestva, h kateremu je Napoleon leta 1810 še tudi priključil južni del Tirolske, ki je bil pod bavarsko oblastjo, ter še pridejal Bocen, dele Pusterske doline in mesto Toblach. Ta mrtvorjeni državni stvar se je redentistični Italiji leta 1915 še vedno zdel kot vzor „večje Italije“ in je Salandra v resnici zahteval, da se odstopi Italiji Trentino s temi „zgodovinskimi“ mejami. Italijanska vlada je pred mesecem odklonila pobudo naše države, ker si je želela veliko več ozem-

lja. Sedaj pa vihra ljuti boj ob zeleno se peneči Soči, ob njenih brezgovih je že bilo prolito veliko italijanske krvi, toda bregovi Soče so še vedno v naši oblasti.

Laške sanje.

Laški polentariji govorijo še jako ošabno. V svojih listih pravijo, da so jim naši laški kraji premalo in da si bodo vsled tega šli po Dunaj. Uboge sirote! Še niti Gorice si niso mogli dosedaj vzeti! Tudi Rusi so bili nekdanj, pred davnim časom, tako samozavestni in so si hoteli pogledati na Dunaju in v Budimpešti, koliko je na ur. Toda sedaj že gledajo proti uram v Petrogradu in Moskvi. Angleški listi celo pravijo, da se hočejo Rusi samo tako dolgo vojskovati, dokler ne preženejo sovražnika z lastne zemlje. Evgen, Borojevič in Dankl bodo tudi Lahom pokazali pot v Rim nazaj, mogoče, da jih celo precej daleč na tej poti spremljajo!

Italijanom se izpolnjujejo njih nade.

Ujeti italijanski vojaki, ki so prišli v zadnjih bojih na ozemlju pri prelazu Tonale v naše ujetništvo, so izpovedali, da so jim italijanski častniki zatrjevali, češ, italijanske čete bodo ukorakale v štirih do petih dnevih v Trident. Sedaj se jim je sicer izpolnila ta želja, toda v nekoliko drugačni obliki, kakor so menili; nahajajo se namreč kot — ujetniki v Tridentu.

Italijani tam, kjer pred tremi tedni.

V Italiji vlada velika polnost radi poraza ob Soči, akoravno se načelnik generalnega štaba, general Kadorna, v svojem uradnem poročilu silno trudi, da bi poraz, ki so ga Italijani doživeli, pripisal slabemu vremenu in neugodnemu ozemlju. Oni del milanskega časopisja, ki je hujskal na vojsko, je že močno utihnil. V tem časopisju se ponavljajo skripi, a ostri napadi na armadno vodstvo. List „Sera“ piše: „Mi (italijanska armada) ne stojimo mnogo dalje, kakor tam, kjer smo stali pred tremi tedni. Naša naloga je silno težka.“ „Italia“ pa piše: „Mi smo sovražnika podcenjevali. Celi svet je trdil, da v Nemčiji in Avstriji trpijo glad, a sedaj razvija Avstrija nezaslišano odporno silo, ki nas bo postavila na najtežjo preizkušnjo.“

Italijani se hočejo izkreati v Črnigori.

Ruski list „Rječ“ je dobil od dobro poučenih petrogradskih krogov poročilo, da hočejo Italijani ob črnogorski obali izkreati nekaj svojih čet. S temi vojaškimi oddelki bi potem Italijani skupno s Črnogorci in Srbi napadli Avstrijce ob črnogorsko-srbski meji.

Ginljive prošnje Tirolcev.

Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Od kar nam je Italija napovedala vojsko, prihajajo na višja vojaška poveljstva in oblasti ginljive prošnje iz Tirolske, iz katerih se srecali staro domoljubje Tirolcev, da bi vojaška uprava poverila domačim, to je tirolskim četam, obrambo Tirolske. Tirolsko prebivalstvo naj bo prepričano, da bo armadno poveljstvo upoštevalo v polni meri čustva in želje Tirolcev ter da bo prešel kmalu čas, ko se bodo junaške tirolske čete, ki se še sedaj bojujejo na severnem bojišču, borile proti osvojenemu dednemu sovražniku in ga premagale.

Tudi z Italijani bomo obračunali.

Vojni poročevalec Roda-Roda poroča z bojišča z dne 14. junija: Vojaški poveljnik za Tirolsko, general Dankl, se je izrazil napram vojnim poročevalcem o vojnem položaju z Italijo zelo upapolno. Med drugim je rekel general močno naglašajoč sledeče: Čeprav še dosedaj ni prišlo do večjih bitk, bodele vendar v kratkem času priča, kakšno bo dežela obračunala tudi z novim sovražnikom, ki nam je padel v hrbet. Za sedaj pa mora imeti javnost ravno tako potrpljenje, kakor jaz. K tem besedam generala opomin Roda-Roda: Iz pogovorov častnikov generalnega štaba sem dobil utis, da se je pravočasno ukrenilo vse potrebno za obrambo dežele.

18.000 italijanskih duhovnikov pod orožjem.

List „Giornale d'Italia“ poroča, da je bilo na Italijanskem okoli 18.000 duhovnikov in menihov poklicanih pod orožje. Od teh je samo 700 pridelenih armadi kot kurati, 1000 jih je uslužbenih v bolnišnicah in zdravstvenih oddelkih, vsi drugi pa so uvrščeni kot navadni vojaki v armado. Tudi papeževo telesno stražo je italijanska vojaška oblast večinoma vpoklicala na fronto. To postopanje je največja brezobzirnost proti katoliškemu prebivalstvu, ki je ostalo doma, in mora trpeti in umirati brez verske tolažbe in sv. zakramentov.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 16. junija.

Na dan sv. Antona dne 13. junija, so naše in nemške čete navalile med Sieniavo, Jaroslavom in Moesisko na rusko črto ter jo v izmeri 70 km predrle. Rusi so se morali bežati umakniti proti Grodeku — Lvovu. Pri tem smo ujele nad 16.000 mož. Naše čete sta vodila tukaj nadvojvoda Jožef Ferdinand in general Mackensen.

Tudi od juga sem se med med silovitimi boji bližajo armadi Böhm-Ermolijeva in Pflanzer-Baltinova v smeri proti Lvovu. Posebno srdito branijo Rusi prehode čez reko Dnjestr. Bukovina je sedaj popolnoma očiščena sovražnika, krdela Pflanzer-Baltinove armade so celo udrla v rusko pokrajino Besarabijo ter zasedle nekateri ruske kraje. Ves vojni načrt meri sedaj na to, da se vzame Rusom Lvov in se ruske čete po načrtu Konrada-Hecendorfa stisnejo med reko Vislo in Bug, kjer bi jih potem prijeli od juga, zahoda in severa ter jim zadali zadnji a smrtni udarec.

Pri Varšavi so Nemci na kratki črti pri Bolimiji predrli rusko fronto. Rusi se z naporom vseh sil trudijo popraviti to izgubo, kar se jim pa še do sedaj ni posrečilo.

Na severnem Ruskem koraka Hindenburg med vednimi boji, sicer polagoma, a stalno, proti jugu.

Ruska armada v obupnem položaju.

Znani ruski vojaški pisatelj podpolkovnik Rouget opisuje v pariškem listu „Petit Parisien“ obupni položaj ruske armade sledeče: Rusi bodo potrebovali dolgo časa, predno si bodo odpočili od udarcev v Galiciji. Edina rešitev za Ruse bi bila, ako bi neprestano napadali, kar bi utegnilo sovražnike izmučiti. Če bodo Rusi še tudi v bodoče tako ravnodušni, kakor so bili dosedaj, je njih popolni pogin neizogiben. Veliki knez Nikolačevič je bil sicer poražen, toda še je rešil z izbornimi protipoteznimi kočljiv poldžaj, v katerem se je nahajal. Sedaj manjka Rusom le streliva. Med tem časom pa morajo Italijani izpopolniti odmor in ne smejo pripustiti, da bi si sovražnik odpočil.

Rusi oboroženi s sekirami.

Listu „Az Est“ se poroča iz Stryja: Severno od Drohobyca, Stryja in Žuravna se borijo naše čete uspešno in so zavzele zopet novega ozemlja. Ruski sunek proti Žuravnu se je vršil na stari ruski način. Nameravali so z veliko množino vojaštva doseči nekaj uspehov. V šestkratni rojni črti (švarmliniji), v katero so uvrstili vse svoje rezerve, so napadali naše postojanke. Od teh šestero rojnih črt je bila samo prednja oborožena s puškami. Ostale rojne črte so bile oborožene s sekirami in lopatami. Ko so začeli Rusi napadati, je vrgel ruski zrakoplovec nekaj bomb v smeri proti mestu Žuravnu, toda ruske bombe so povzročile le malo škode. Avstrijsko-nemške čete so ustavile ta silni ruski sunek. Nekaj sto kozakov, ki so bili splezali na drevesa in streljali na nas, so naše čete deloma postrelile, deloma pa ujele.

Novi ruski cilji.

Začetkom vojske so naši sovražniki razglašali, da je njihov cilj Dunaj, Budimpešta in Berolin. Kadar si bodo kozaki na glavnih trgih teh mest kuhali svojo menažo, potem še le bo misliti na mir. Sedaj dajejo že bolj poceni. Iz Petrograda se javlja: Kljub mnogoštevilnim porazom, ki jih doživljajo Rusi v Galiciji, je ruska vlada neomajno odločena, da bo se vojevala tako dolgo, dokler ni ruska zemlja popolnoma očiščena sovražnikov. — Toda kaj, če bo to trajalo ravno tako dolgo, kakor rusko potovanje na Dunaj in v Budimpešto.

Kaj pravi načelnik grškega generalnega štaba.

List „Neon Asty“ opozarja na izjave načelnika grškega generalnega štaba, da je zmaga Avstrije in Nemčije neizgibna, kakor jo je napovedal že od začetka vojske, dasi mu niso verovali.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Pred novimi dogodki na srbskem bojišču.

„Agence Havas“ javlja iz Niša: Srbski kralj Peter in prestolonaslednik Aleksander sta odšla na fronto. Na srbskem bojišču je pričakovati skoraj večjih in važnejših dogodkov.

„Przemysl je pao.“

Iz Budimpešte poročajo: Dopoldne dne 3. junija se je dogodilo na južnem bojišču nekaj zanimivega. Na nasprotni strani Donave nahajajoči se Srbi so pričeli kar naenkrat med 9. in 10. uro kričati: „Przemysl je pao!“ Naši vojaki so takoj početka niso znali tolmačiti tega vpitja, dokler ni dospela ob pol

11. uri tudi v naše taborišče brzjavka, da je trdnjava Przemysl zopet v naših rokah. Srbi so bili torej o težki izgubi, ki je zadela rusko armado, zelo naglo obveščeni. Na ta dan je bilo v taborišču naše monarhije jako živahno in veselo. Vojaštvo je dobilo dvojno menažo in se veselilo zmage naših severnih armad.

Srbi prodirajo v Albanijo.

Srbi so začeli z uspehom prodirati proti severni Albaniji. Italijansko časopisje se dela, kakor da bi bilo vsled tega razburjeno. V poučenih krogih pa mislijo, da je mogoče, da srbska in italijanska vlada postopata sporazumno. Naloga Srbov bi bila, da si priborijo pot do Adrije, po kateri bi potem italijanske čete pohitele Srbiji proti Avstriji na pomoč.

Kaj bo z Rumunijo?

V dunajskih diplomatskih krogih so prepričanja, da Rumunija tako dolgo ne bo zapustila svojega nepristranskega stališča, dokler se bo Rusom v Galiciji tako slabo godilo kakor dosedaj. Ako pa dobijo naše čete kmalu Lvov v roke, se bo menda Rumunija sploh izrekla za nevtralnost med nadaljno vojsko ter odtegnila svoje čete z mej.

Bolgarija ostane nepristranska

Iz Sofije se poroča: Tukajšnji ruski poslanik je obiskal ministrskega predsednika Radoslavova, da izve njegovo mnenje o ruskih ponudbah. Poslanik se je dve uri posvetoval z ministrskim predsednikom. Ko je odšel, je ministrski predsednik sprejel avstro-ogrškega poslanika ter mu zatrdil, da Bolgarija kljub ruskim ponudbam ne spremeni svoje politike in da ostane nepristranska.

Švica na straži.

Švica je svoje vojaštvo poslala večinoma na italijansko mejo. V švicarskih vladnih krogih so mnenja, da se Italija ne bo ozirala na nepristranost Švice in prekoračila tudi, ako potrebno, švicarsko mejo.

Amerika in Nemčija.

Predsednik severnoameriških Združenih držav Wilson trdi v svoji poslanici na nemško vlado, da po topljena ladja „Lusitania“ ni bila oborožena s topovi in da ni vozila streliva za angleško armado seboj. Sedaj je na Nemčiji, da dokaže nasprotno. Predno je Wilson odposlal poslanico na nemško vlado, je odstopil državni tajnik Bryan, češ, da ne odobrava vednih groženj z vojsko nasproti Nemčiji, ampak zadeva se naj reši mirnim potom. Bryan je voditelj demokratske stranke, ki je sedaj v Ameriki na krmilu. Drugo leto so volitve za novega predsednika. V Severni Ameriki živi nad 25 milijonov Nemcev in Ircev, ki ne odobravajo Wilsonove Angležem prijazne politike. Da ne izgubi nemških in irskih glasov, je Bryan naenkrat odstopil. Rajši žrtvuje Wilsonovo glavo nego svojo stranko.

Volitve na Grškem.

Na Grškem so se zadnje dni vršile volitve v državni zbor. Nasproti sta si stali vladna in Venizelosa stranka. Bivši ministrski predsednik Venizelos, ki je prijatelj tropsporazuma, in njegov pristaša so delali z velikim naporom za zmago svojih kandidatov. Danes došla poročila pa pravijo, da je Venizelosa stranka bila v volilnem boju poražena. Do srede 16. junija je bilo izvoljenih 176 vladnih in samo 135 pristašev Venizelosove stranke. Končni izid še ni popolnoma znan.

Kralju Konstantinu se je zdravstveno stanje obrnilo dokaj na bolje.

Razne novice.

* **Zalostna obletnica.** Dne 28. junija bo preteklo leto dni, kar je zločinska roka v Sarajevju prestigla nit življenja blagemu nadv. Francu Ferdinandu in njegovi soprogini vojvodinji Sofiji Hohenberg. Kdo bi si mislil, da se bo po tem turobnem dogodku razvila tako strašna, krvava svetovna vojska! Mirno počivajte sarajevski žrtvi v grobišču tihega gradu Artsteten, ob njunem grobu noč in dan brli lučka, pobožne duše pa neprenehoma molijo za njun dušni blagor in za skorajšnji mir. Pobožni Dunajčani priredijo v nedeljo dne 27. junija romanje na grob v Artsteten. Romanja se udeleži tudi kardinal dr. Piffl, ki bo imel na grobu slovesno službo božjo. Slovenci in Hrvatje se bomo te dni v gorečih molitvah spominjali nesrečnega prestolonaslednika, po katerem je naš mali narod upal doseči srečnejšo bodočnost.

* **Naši vojni kurati.** Č. g. vojni kurat Frane Paulič se je vrnil dne 9. t. m. z dopusta nazaj v svojemu Jelačičevemu (hrvatskemu) polku na bojišče. Č. g. vojni kurat Marko Sagaj je prišel te dni v domovino na osem tedenski dopust. V Celju je sedaj po-

leg dveh slovenskih vojnih kuratov še hrvaški vojni kurat iz djakovske škofije.

* **Blagoslavljanje lilij** v baziliki Matere milosti v Mariboru. Na praznik sv. Antona ob 3. uri popoldne so se slovesno blagoslovile lilije v čast sv. Antona, ki se zavoljo svoje angeljske čistosti upodablja z lilijo v roki. Letos lilije na praznik sam na prostem še niso razvezovale, a že naslednji dan so stale v najlepšem cvetu. Vpraša se, kako jih umetno prisliti, da prej razvezujejo. Daj jih kake tri dni pred praznikom sv. Antona v soljeno toplo vodo ter jih postavi na gorko. Gotovo ti razvezujejo, če le niso preveč zaostale.

* **Na znanje.** Gojenci kn.-šk. d.j. semenišča, ki so dobro dovršili šolsko leto 1914-15, naj kmalu pošljejo svoje na prečasti kn.-šk. konistorij naslovljene prošnje za nadaljnje bivanje v tem zavodu g. sem. ravnatelju v Mariboru.

* **Združitev Hrvatov in Slovencev.** Istrski državni in deželni poslanec dr. Matko Laginja je v pogovoru z dopisnikom lista „Narodna Obrana“ izjavil: „Vse naše javno in skupno delo mora v sedanjih usodepolnih časih temeljiti na tem, ka z vso odločnostjo zahtevamo združitev vseh Hrvatov in Slovencev.“

* **Zrebanje efektne loterije Slovenske Straže** — preloženo. Vsled nerednih poštnih zvez nam je bil onemogočen v zadnjih dneh pregled po deželi prodanih srečk. Zato smo bili primorani, zrebanje efektne loterije Slovenske Straže, ki bi se moralo vršiti dne 31. maja 1915, preložiti na dne 26. oktobra 1915 ob 6. uri zvečer. A prodaja srečk Slovenske Straže se nadaljuje.

* **Za „Slov. Stražo“** je daroval neimenovani rodoljub v Mariboru 7 K. — Anton Marin in Franc Kranjc v Mariboru sta darovala po mariborski podružnici vsak po 1 K. Živeli posnemalci!

* **Italijani se krogelj zelo bojijo.** Poročnik pri bosansko-hercegovskem pešpolku št. 3-4 g. dr. Alojzij Juvan, piše dne 10. junija našemu uredniku z italijanskega bojišča: Sem na italijanski fronti in se počutim dobro. Korajže imajo malo ti Taljani, krogelji se zelo bojijo in takoj pokažejo hrbet. Bog daj, da jih v kratkem pošteno nabrišemo. Sem na slovenskih tleh, vsled tega zelo vesel. Tebi in znanecm iskrene pozdrave.

* **Odlikovan** je bil za hrabro obnašanje pred sovražnikom s srebrno svetinjo podčastnik Martin Golob od 87. pešpolka, doma iz Slapčine pri Sv. Andražu v Slov. gor. Golob je bil v svojem času nastavljen kot trgovski sodrnik v Mariboru. Sedaj se nahaja že od začetka vojske na severnem bojišču.

* **Odlikovani loveci.** Z bronasto hrabrostno kolajno so bili odlikovani loveci: Franc Ostrožnik, Peter Horvat, Jožef Vaupotič in Matej Založnik, vsi od 20. lovskega bataljona.

* **Vpoklic črnovojnikov.** Uradno se naznanja: Ugoden uspeh sedanjih črnovojniških prebiranj je dal možnost, da se za vojno sposobni črnovojniki letnikov 1878 do všteti 1886 vpočkijejo pod orožje namesto 21. junija, šele 15. julija.

* **Za novi podmorski čoln,** ki se ima darovati avstrijski mornarici, so darovali župljani v Slivnici pri Celju po svojem župniku I. Kozinecu 30 K. Hvala! Doneski za podmorski čoln se naj pošiljajo na nalov. Avstrijski mornar v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

* **Najvišje cene za turšico.** Razven za Stajersko in Koroško so se nastavile najvišje (maksimalne) cene za turšico in turšično moko in sicer za turšico 36.20 K do 38.50 in za moko 48.07 do 50.93 K. Na Stajerskem in Koroškem so deželne vlade s svojimi organi nakupile turšico tako drago, da je cena mnogo višja nego omenjene maksimalne cene. Kljub temu bi se ne smelo dopustiti, da trpi pod visokimi cenami posebno ubogo prebivalstvo, tem manj, ker so se za morebitne izgube dovoile svoječasno visoke svote. Na Stajerskem pride cena turšične moke (za polento) celo do 90 K.

* **Radi pšenične moke.** Na razna vprašanja, ki se nanašajo na naš članek „Novi odlok glede uporabe moke, žita in kruha“ v zadnji številki, odgovorjamo, da se bo morala vsa fina pšenična moka v kmetijskih gospodarstvih, kar je imajo več kakor 10 kg za vsako osebo, brez posebnega uradnega poziva oddati do 27. junija pri pristojnem šolskem volstvu. Moka se bo takoj izplačala. Še enkrat pa poudarjamo, da je treba oddati le odvisno pšenično moko, a ne odvisne pšenice.

* **Moka se ne sme več mešati.** Ministrstvo je odredilo, da se odslej fina pšenična in ržena moka pred prodajo ne sme več mešati s slabjšimi vrstami mok. Koruzna moka, posebno nova, ni trpežna in se je ž njo vred pokvarila tudi boljša moka. Radi tega se je odredilo, da se odslej sme samo slabjša pšenična moka (moka za kuho) mešati z ječmenovo. Boljše vrste pšenične in ržene moke pa se morajo spraviti v promet nemešane. Vendar se sme obrtnim izdelovalcem ali zasebnikom prodajati boljša, nemešana moka le tečaj, ako dotični kupi tudi enako množino koruzne ali krompirjeve ali riževe moke.

* **Za mlinarje in občine.** Vojno-žitni prometni zavod je izdal poseben poslovni red, kateri natanko določa vse potrebno glede uradnega rekviriranja in nakupovanja žita, cen za žito in moko, mletja žita in odškodnine občinam pri rekviriranju. Točka 4 tega poslovnega reda pravi, da se za mletje rekviriranega žita lahko pritegnejo tudi navadni in ne samo trgovsko vpisani veliki mlini. Manjši mlinarji se naj torej ponudijo komisariju, ki vodi v okrajnem glavarstvu rekviriranje žita, naj se jim izroči kaj rekviriranega žita v mletev. — Občine, ki pri nakupovanju ži-

ta sodelujejo, imajo pravico do nagrade, ki znaša ¼ odstotka onega zneska, ki se je v občini izplačalo za žito. Če se je n. pr. v občini izplačalo za žito 4000 K, sme občina za svoj trud zahtevati 10 K nagrade.

Mlinarjem prepovedano jemati merico. Štarska namestnija razglasa, da je odslej naprej prepovedano mlinarjem jemati za mletev od žita, ki ga dobijo od strank, za zmletev takozvano merico, ampak da morajo mleti žito proti denarni odškodnini. Namestnija utemeljuje to svojo odredbo s tem, da so po nekod zahtevali mlinarji preveliko merico ter da je vsled tega oteženo enotno postopanje pri uravnavi uporabe moke. Mlinarjem je prepovedano jemati merico od pšenice, rži, ječmena in koruze. Kot plačilo v gotovini smejo zahtevati od meterskega stota pšenice 2 K 80 v, rži 2 K 50 v in koruze 2 K 60 v. Za ječmen se za sedaj ni določena odškodnina v denarju. Nadalje razglasa namestnija, da je s temi zneski plačano vse mlinarjevo delo in da vsled tega odpadejo vse postranske mlinarjeve pristojbine, kot napitnina za mlinarjevega pomočnika i. t. d. Prestopke zoper to naredbo kaznuje politična oblast. Ta odredba se mora pri mlinih javno nabiti.

Kmečke pritožbe. V glasilu krščanskomislih srednještajerskih kmetov „Sonntagsbote“ piše kmet iz zahodnega Štajerja: „Velika muka za mirno prebivalstvo na deželi so pogosta popisovanja zalog žita in moke. Ta popisovanja stanejo državo obilo denarja, potratijo obilo dragega časa, prizadevajo veliko truda in jeze, in končno vemo po popisovanju toliko kot poprej. Tako je n. pr. moj viničar danes dne 8. junija moral iti naznanjat na občino zalogo svoje moke, čeprav nima od iste ne prahu doma. Pri meni bi moral škropiti vinograd, a je pri občini tako dolgo čakal, da je celi dan zamudil. Torej se ni čuditi, da se ljudje na deželi jezijo. Že lansko leto smo morali naznanjati svoje zaloge, isto so zahtevali letos dne 23. februarja, 21. maja in 8. junija. Grozi se nam s kaznijo, ako pravilno ne priznamo svojih zalog. A kdo naj vse to izvrši, ko so že skoro vsi moški na bojišču? Kdo naj žito in moko tehta? Mnogokrat manjkajo celo tehtnice. Kdo ima čas hoditi tolikokrat k občinskemu uradu?“

Po krompirju pride riž na vrsto. V Berlinu je zaplenila država zaloge riža. Vsak mora naznaniti svoje zaloge na centralni kupovalni urad, ki se bo odločil v 14 dneh, kaj bo prevzel. Kar ostane, bo prosto za prodajo. Da bi ne oškodili s tem konzumenta in malega trgovca, lahko vzeli po možnosti samo zaloge velikih trgovcev in spekulantov. Uvoz riža misli država pospešiti s določanjem cene za prevzetje in sicer bodo določili dvakrat toliko, kolikor cena znaša na svetovnem trgu.

Sladkorne cene. Uradno se razglasa, da so popolnoma neosnovane vse vesti, da bo zmanjkalo sladkorja in da se mu bodo cene znatno zvišale.

Dunaj skrbi za kavo. Dunajski župan je naznanil, da je za mesto nakupil kave, s katero bo eno leto izhajal. Tudi s petrolejem je Dunaj že v naprej preskrbljen.

Piva zmanjkuje. V Mariboru se po gostilnah ne dobiva več pivo v poljubni množini, ampak le v zmanjšani meri. Po nekaterih gostilnah se ob gotovih dnevih sploh ne dobiva več piva. Pričakovati je, da se bodo sedaj vinogradnikom vremena zisnila.

Tržne cene v Gradcu. Debeli voli 260 do 284 K, srednje debeli 240 do 246 K, suhi 224 do 236 K; debele krave 220 do 252 K, srednje debele 180 do 216 K, suhe 160 do 176 K; biki 220 do 268 K, mlada živina 220 do 260 K; teleta 180 do 250 K, izjemoma 260 do 270 K; mlade svinje 324 do 340 K, debele svinje 320 do 324 K, srednje debele do K, mesne svinje 316 do 324 K; ovce 150 do 180 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladkor 9 do 11 K, kisló 8.00 do 10.00, slama 8.00 do 9.00 K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 40 proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 60 K, fižol 90 do 100 K, grašica 180 K do 200 K, leča 200 K, prosen pšeno 100 do 140 K, pšenični zdrob 120 K, koruzni zdrob 68 do 96 K, ržena moka 64 K, pšenična moka št. 0 96 do 118 K, št. 4 80 do 96 K, št. 6 (črna) 68 do 72 K (100 kg). Jajca komad 12 do 14 v, krompir 20 do 26 v 1 kg, mleko 32 do 34 v liter. — Cene goveji živini so se v Gradcu močno dvignile, cene svinjam in teletom padle. Na Dunaju so cene goveji živini in svinjam padle na zadnjem velikem sejmu za 20 do 40 K pri 100 kg.

Cigarete in smodke s smodnikom. V Beljaku in Celovcu so zadnje dni sumljivi ljudje v bližini vojašnic in vojaških barak trosili cigarete in smodke, v katere je bil primešan smodnik. Če kdo najde smodke ali cigarete, četudi v lepih škatlicah, naj bo previden. Nepoštenjaki si izmislijo vsakojake hudobi-je.

Kolera v Ljubljani. V ljubljanski garnizijski bolnišnici je dne 7. junija umrl za kolero infanterist Stojan Gjuadin, ki je došel z južnega bojišča.

Tabor za begunce v Lipnici se opusti. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da se bo tabor za galiske begunce v Wagni pri Lipnici opustil. Barake in cela naprava se bo tako uredila, da bo prostor pripraven za nastanjenje vojaštva.

Pazite, kaj govorite! Mnogo sumljivih oseb se klati v vojskinem času po svetu. Oblasti večkrat prav resno svarijo pred voluhi. Bodimo torej pozorni! Sicer pa je sploh treba v današnjih resnih časih jezik močno brzdati. Kdor bi n. pr. širil neresne ali razburiljive govorice o vojnem položaju, la-

hko podleže tudi kazni. Pomnimo, da je nad našimi kraji proglašen nagli sod!

Ženam vpoklicanih posestnikov. Mnogi so naziranj, da ženam vpoklicanih rezervistov in črno-vojnikov sploh ni treba plačati ne davkov in ne drugih dolgov, ker tako dolgo, dokler je mož na bojišču, isti ni tožljiv. Opozorjamo naše ljudstvo, da temu ni tako. Če sta mož in žena skupna posestnika, se lahko tožba naperi tudi proti ženi in ne samo proti možu. Žene vpoklicanih naj torej skrbijo, da bodo vse terjatve, kakor: zavarovalnina, obresti dolgov, davki i. t. d. pravočasno plačane, da se tako izognejo nepotrebnim stroškom. Kdor pa radi slabega gmojnega položaja ne more ob zapadlem roku plačati, naj napravi prošnjo za odlog plačila do jeseni.

Belgijska kraljica v strelskem jarku. „Courriere della Sera“ poroča iz Pariza: Belgijska kraljica se je podala v strelske jarke pri Yseri. Izpočetka je moštvo ni spoznalo in neki vojak ji je zaklical: „Pridite sem gospa; tu ste lahko kakor v svojem stanovanju.“ — Kraljica je potegnila iz vreče, ki jo je bila prinesla s seboj, provijanta in je začela razdeljevati med vojake čokolade in svačice. Ko se je baš veselo smejala šalam vojakov, pristopi častnik, ki jo je spoznal, ter se ni mogel zdržati, da ne bi zaklical: „Oj, kraljica!“

Marija v bojnih jarkih. Nemški list „Münchener Neuesten Nachrichten“ piše: Da, to sem moral videti: Marijo v strelskih jarkih. Preje je stal ta Marijin kip zunaj na poljskem razpotju, sredi med nemškimi in francoskimi armadami, izpostavljen od dveh strani sovražnim krogam. Štirje krepki Bavarci so neko temno noč odnesli s polja v strelske jarke ono podobo Matere božje z Detetom, vlitó iz črnega železa. Sedaj kraljuje vojna Kraljica v ilovnatih votlinah strelskega jarka, ovenčana z zelenim bršljanom, in naši vojaki jo zvečer pozdravljajo v molitvi kleče, s svojimi čepicami na prsih. Mrak vlada vse naokrog, le drobna lučka, prižgana pred podobo, kaže živo vero naših vojakov, klečečih pred nebeško Kraljico. Z njenim maternim blagoslovom korakajo naši vojaki pogumni nad sovražnika.

Mati in sin. Glavni francoski državni plačilni blagajnik Desklo, zaupnik prejšnjega finančnega ministra, je bil od sodišča za sleparije, ki je z njimi za pol milijona oškodoval francosko armado, obsojen na sedem let hude ječe. Kak človek je ta poštenjakovič, kaže naslednji dogodek: Nekega dne je zajutrkoval Desklo, takrat na vrhuncu svoje sreče, v neki imenitni gostilni. Natakur mu sporoči, da želi z njim govoriti neka gospa. Desklo nabhrlí natakurja, da hoče pri ječi imeti mir. Natakur odide in sporoči to gospej. Če je tako — reče gospa — pojdite in povejte gospodu, da bi ž njim rada govorila njegova mati. Natakur gre in reče gostu: Gospod, Vaša mati je zunaj in bira rada z vami govorila. Moja mati — se zadere Desklo — zaradi nobene, tudi zaradi nje se ne dam motiti pri jedi. Sluga gre in pove to materi. Tedaj pa vstopi mati v gostilno in pred vso gospodo oklofuta sina, rekoč: Ta gospod, ki svojo mater žali in zaničuje, ker je revna, je gospod Desklo, ki se tika z ministrom in zasluži na leto 50 tisoč frankov. Rekla je in odšla, za njo pa kmalu med smehom gospode tudi Desklo z zašnicami in grdim smem.

Ugnal ga je. Kebrovo leto je napravilo pregla-vice tudi nekemu uradniku na Badenskem. Tam so nekje čisto ob švicarski meji razpisali, da dajo za 100 litrov hroščev 5 mark. Takoj drugi dan so prihajali ljudje obloženi z vrečami, zaboji, košarami, sodi, v katere so nanizali na tisoče in tisoče nepotrebne škodljivce. Ljudje so prišli poceni do denarja, občinska blagajna se je pa obetno clajšala. Ko so domačini oddali svojo robo, pride še nek kmetič, spravi tri velike vreče pred uradnika ter jo ureže po švicarskem narečju: „So! Jetzt nehmed mir mine Chätere ab!“ (Tako! Zdaj vzamite pa še moje keberčke!) Uradnik ga vpraša, odkod in v kje je ujel hrošče. Odgovori mu: „Pri nas!“ — Uradnik: „Kje ste doma?“ — Donašalec pove kraj tik ob badenski meji. — Uradnik: „Ne sprejemem. Nesite hrošče zopet domov!“ Kmetič ga pa mirno zavrne: „V razpisu niste imenovali in postavili nobene meje. Tukaj so hrošči. Ako jih ne sprejmete, jih bom spustil, pa naj gredo na vaše drevje. Mir isch's glüch!“ (Meni je vseeno.) Nato je bil badenski uradnik prisiljen sprejeti in plačati švicarske škodljivce. — Drugi dan pa je že bil nabit oglas, da se sprejemajo samo na Badenskem ujeti hrošči.

Poboj in rop. Iz Bizeljskega pri Brežicah se nam poroča: V vasi Brezovica obč. Bizeljsko se je dogodil dne 9. t. m. po noči grozovit prizor. Tolpa roparjev je vdrla v hišo posestnika I. Putrih, kateri je bil nedavno kot črnovojenik odpoklican in njegova žena ga je šla ravno obiskat. V hiši so spali njegovi 60 let stari oče, mati približno iste starosti, ter dekla z malimi in nedoraslimi otroci. Roparji so zahtevali denarja in pri tem pobili starčka in njegovo ženo s sekiro na tla, potem vrgli oba iz hiše na dvorišče z besedami: „Tukaj krepata!“ Dekli pa, ki je ležala z otroci v drugi sobi, sta dva zamašila usta in jo posilila, med tem, ko so drugi po hiši vse prevrnili in preiskali. Čez noč se je žena (stara mati) osvobodila toliko, da se je privlekla popolnoma naga in krvava k bližnjemu sosedu ter ni vedela povedati, kaj se je zgodilo, a mož je ostal v luži krvi do jutra nezavesten. V neposredni bližini Putrihove hiše so vlomili isto noč pri posestniku Alekseju Martini v klet, kjer so pobrali nekaj klobas, suhih sliv in orehov, se napili vina ter naposled že okoli ¼3. ure zjutraj otelegali sosedno hišo posestnika F. Balon. Tu so razbili

vsa okna in vrata ter vdrlí v stanovanje s tako silo, da je moral gospodar z družino zbežati v podstrešje. Od tam je Balon vstrelil iz svoje puške, nakar se mu je od strani razbojnikov z mnogoštevilnimi strelí odgovorilo. Pri belem dnevu je odšla tolpa vrisakaje čez polja proti hrvaški meji, toda ni bilo človeka, kateri bi se ji upal slediti. Skoda na poslopju z uplenjenim denarjem znaša 4000 kron.

Maribor. Odslej bo med Mariborom in Celjem vozilo zopet nekaj osebnih vlakov, in sicer: Iz Maribora ob 2. uri 53 minut popoldne do Ljubljane in ob 4. uri 53 minut zjutraj do Nabrežine. Iz Nabrežine v Maribor pa pripelje osebni vlak zvečer ob 7. uri 4 minute in iz Ljubljane ob 12. uri 16 minut. Vsi štirje vlaki stojijo na vseh postajah med Mariborom in Ljubljano, oz. roma Nabrežino.

Maribor. V nedeljo dne 13. junija se je v Pesnici pri kopanju potopil 16letni sin tukajšnjega pasarja K. Tratnika.

Maribor. Prebiranje črnovojniških zavezan-cev, ki so rojeni v l. 1897, se v mariborskem okrajnem glavarstvu vrši po sledečem redu: 1. V soboto, dne 19. junija za občine: Dobrenje, Sent Ilj v Slov. gor., Kamnica, Sv. Jurij ob Pesnici, Gradška, Grušova, Sv. Križ, Jarenina, Sv. Jakob, Jelovec pri Kamnici, Janževska gora, Kaniža, Krčovina, Leitersberg, Sv. Marijeta ob Pesnici, Sv. Martin pri Vurb., Gornja Sv. Kungota, Gornji Duplek, Sv. Peter, Plač, Ploderšnica, Polička ves. 2. V nedeljo, dne 20. junija za občine: Pesniški dvor, Ranča, Rošpoh, Slemen, Spičnik, Slatinski dol, Dragučova, Brešternica, Spodnji Duplek, Vosek, Boč, Svečina, Vrčiče, Vukovski dol, Selnica ob Dravi, Selnica ob Muri, Ceršak, C glence, Cirknica, Vrhov dol, Studenci, Bistrica pri Lembahu, Bistrica pri Rušah, Fram, Gorica, Ješenci, Recenjaki, Rače, Kumen, Lehen pri Ribnici, Lembah, Dogaše, Lobjnica, Loka. 3. V ponedeljek dne 21. junija za občine: Sv. Lovrenc nad Mariborom, Sv. Marijeta na Dr. p., Ruše, Morje, Sv. Miklavž, Orehova vas, Gornje Hoče, Pohorje, Pekre, Pivola, Poberž, Podova, Ranče, Rogoza, Razvanje, Radvanje, Rudeči breg, Slivnica, Skoke, Tezno, Spodnje Hoče, Polkova, Ciztat, Smolnik, Zravorci. 4. V torek dne 22. junija za vse občine slovenjebistriškega sodnega okraja. 5. V sredo dne 23. junija za vse občine sodnega okraja Sv. Lenart v Slov. gor. — Za vse, kateri se niso bili pri prebiranju, se vrši naknadno prebiranje ob vseh goraj navedenih dnevih. Prebiranje za vse goraj imenovane občine se vrši v Mariboru v „Gambirnovi“ dvorani.

Maribor. Mestni svet je izdal nova določila glede uporabe moke in kruha za mesto Maribor. V glavnem veljajo tista določila, ki smo jih objavili že v zadnji številki v članku „Novi odlok glede uporabe moke, žita in kruha.“ Za mestno prebivalstvo pa pride v poštev pred vsem točka 12 tega članka, ki pravi, da v gospodinjstvih, kjer za vsako osebo ni več kakor 2 kg moke, dobijo polne izkaznice. Taka gospodinjstva pa, kjer po izjavi še imajo v zalogi za osebo več kakor 2 kg, pa ne več kakor 7 kg moke, dobijo zmanjšane izkaznice, tako dolgo, dokler se zaloge za osebo ne znižajo na 2 kg. Kjer pa imajo v zalogi za vsako osebo več kakor 7 kg moke, tam sploh ne dobijo izkaznic za kruh ali moko, dokler zaloge ne pade na 2 kg moke. V takih gospodinjstvih smejo uporabiti da teden za osebo samo 1 kg in 40 deka-gramov moke. Komisija za preskrbo z živili ima pa pravico, da ob gotovem času zahteva od hišnega gospodarja, da poda izjavo, koliko moke še ima v zalogi. Kdor ima več kakor 7 kg fine pšenične moke za peko in moka za kruha za eno osebo, je zavezan, da brez posebnega uradnega poziva odvisno moko najdalje do dne 20. junija proti plačilu odda v mestni prodajalni. Za kilogr. fine pšenične moke se plačuje 80 vin., moka za kruha pa po 60 vin. Osebe, ki morajo opravljati težka dela ali nočno delo, imajo glasom nove odredbe pravico večje uporabe kruha ali moke. Take osebe dobijo k navadni krušni karti še pridelek 540 gramov kruha na teden, t. j. manjši levi del krušne karte, ali pa 1¼ kg krušne moke na teden. Torej, če je delavec do sedaj dobival v mestni prodajalni moko in poleg tega zmanjšano krušno karto, ima sedaj poleg moke pravico tudi polne krušne karte; če pa je dosedaj dobival samo celo krušno karto (brez moke), ima še zdaj pravico do pridelka levega dela krušne karte (540 g kruha) na teden. Neuporabljene krušne karte se morajo koncem tedna oddati.

Maribor. Živinski sejem predzadnje sredo dne 9. junija se je zelo dobro obnesel. Prignalo se je 5 glav drobnice, 2 bika, 218 krav in 83 volov. Cena za 100 kg žive teže je bila sledeča: debeli voli 240 do 250 K, srednje debeli 210 do 220 K, suhi 200 do 210 K, voli za pitanje 210 do 220 K, debele krave 190 do 200 K, srednje debele 170 do 180 K, suhe 160 do 170 K, dojne 170 do 180 K, breje 180 do 190 K, mlada živina 200 do 210 K. Za teleta se je plačevalo za 1 kg žive teže 2 K 20 v do 2 K 40 v. Prihodnji sejem se vrši v sredo dne 23. junija.

Maribor. Licenciranje bikov se v mariborskem okraju vrši po sledečem redu: 1. Dne 22. junija ob 9. uri dopoldne v Jarenini za občine Jarenina, St. Jakob, Polička vas, Ploderšnica in Vukovski dol; isti dan ob 10. uri dopoldne v St. Ilju (gostilna „Niederwald“) za občine St. Ilj, Selnica ob Muri, Ceršak in Cirknica; isti dan ob 2. uri popoldne na Pesnici (gostilna Hojnik) za občine Dobrenje, Gradška, Grušova, Kaniža, Leitersberg, Sv. Marije-

ta, Pesnica, Ranča, Dragučova in Vosek; isti dan ob 4. uri popoldne v Gornji Sv. Kungoti (gostilna Mayer) za občine: St. Jurij ob Pesnici, Gornja Sv. Kungota, Plač, Spičnik, Slatinski dol, Svečina in Vrtiče. 2. Dne 23. junija ob 8. uri dopoldne pri Sv. Magdaleni (gostilna Meierseidl) za občine: Vrhov dol, Studenci Bistrica pri Rušah, Bistrica pri Lembahu, Lembah, Dogoše, Tezno, Lohnica, Ruše, Smartin pri Vurbergu, Sv. Miklavž, Pobrežje, Razvanje, Pekre, Radvanje, Gornji Duplek, Spodnji Duplek, Ciglenec, Smolnik, Zrkovci in mesto Maribor; isti dan ob 2. uri popoldne v Slivnici za občine: Fram, Gorica, Jeseňca, Gornje Hoče, Spodnje Hoče, Račje, Loka, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Morje, Orehova vas, Polhorje, Pivčak, Podova, Ranča, Rogoza, Slivnica, Skoke in Bohova; 3. Dne 25. junija dopoldne ob 8. uri v Mariboru na malem vojaškem vežbališču za občine: Kamnica, Jelovec, Janžev vrh, Krčovina, Sv. Križ, St. Peter, Rošpah, Slemen, Bresternica, Boč in Selnica ob Dravi; isti dan ob 1. uri popoldne v St. Lovrencu nad Mariborom za občine: Kumen, Lehen pri Ribnici, Recenjaki, St. Lovrenc, Rudeči breg in Cinžat.

* **Iz mariborskega okraja.** Okrajni zastop je določil licenciranje bikov tako, da moramo kmetje iz nekaterih občin neprimerno daleč gneti bike na določen prostor. Tako se n. pr. zahteva od občin Ruše, Smolnik, Smartin pri Vurbergu, Ciglenec in Duplek, da morajo gneti bikorejci svoje bike v Maribor k licenciranju, t. j. okrog 4 ure daleč. Ali ni to muka za živino in potrat časa sedaj, ko nam primanjkuje delavcev? Zakaj pa se je izbralo na levem dravskem bregu kar pet prostorov za licenciranje? Upamo in želimo, da e. kr. okrajno glavarstvo v interesu ubogega kmečkega ljudstva, ki mu letos primanjkuje časa in delavcev, izposluje spremembe te skrajno obtežilne odredbe.

* **Smolnik pri Rušah.** Dne 8. junija je po kratki bolezni v Bogu umrla veleposestnica Lucija Jurše, rojena Harič, soproga odličnega našega pristaša Jožeta Jurše na Smolniku. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi dne 11. junija. Blaga pokojnica počivalj v miru! — Juršetovo hišo je zadelo letos že več hudih udarcev. Pred kratkim je umrl za nasledki rane, dobljene na vojski, zet rajne, Josip Pečovnik, pozneje je moral gospod Jurše zapustiti domačo hišo in obširno veleposesstvo in odrediti kot črnovojnik pod orožje. Njegova žena pa je bila priklenjena na bolniško posteljo. Na obširnih dveh Jurše-Pečovnikovih (prej Lamprecht) posestvih je sedaj edina mlada Pečovnikova vdova brez vseh delavskih moči, Res, trda usoda!

* **Jarenina.** Naš somišljenik in zvesti naročnik „Slov. Gospodarja“, Alojzij Fras, ki je služil pri 47. pešpolku, je dne 23. marca umrl na legarju v bolnišnici v Košicah na Ogrskem. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

* **St. Ilj v Slov. gor.** V sredo, dne 2. junija, se je vršil pogreb cerkvenega ključarja, cirberškega župana in rodoljuba g. A. Hauc. Izredno veliko obmejnih Slovencev in Slovenk je spremljalo blagega moža na njegovi zadnji poti. Od hiše žalosti v Ceršaku je vodil pogreb domači č. g. župnik Evald Vračko v spremstvu č. g. Vida Pavlič. Mašo za dušnico je daroval jareninski dekan vlč. gosp. Jos. Čížek ob asistenci dveh č. gg. Rakev so nosili od doma na šentiljsko pokopališče cirberški in selniški možje občinski odborniki. Rakev sta krasila dva venca s svilenimi slovenskimi trakovi. Posebno značilen je bil napis na enem traku: „Trdnemu stebri obmejnih Slovencev zadnji pozdrav!“ Ob gomili sta govorila slovo značajnemu možu vlč. g. dekan Čížek in urednik Žebot. Prvi je proslavljal rajnega kot vzor katoličana in družinskega očeta, drugi kot vzglednega, značajnega Slovenca in župana. Slava nesmrtnemu spominu nepozabnega rodoljuba! — O smrti g. Hauca se nam še poroča: Ko se je bližala bela žena-smrt, je Hauc, dasiravno grozno razmesarjen, dvignil roko, ki še ni bila popolnoma raztrgana, napravil v zraku križ in blagoslovil zraven postelje klečečo ženo in otroke. Poslovil se je od svojih z zadnjimi besedami: „Ljubite Marijo!“ Nato je mirno izdihnil svojo blago dušo.

* **Ščavnica pri Radgoni.** Na severnem bojišču je padel mladenič Franc Ejlec iz dobro znane Ejlečeve hiše. Služil je pri dragoncih. Na bojišču je bil že od začetka vojske. Hrabro se je boril za cesarja in domovino. Dne 14. maja ga je zadel sovražni šrapnel, in mu končal mlado življenje. Naj bo padlemu, ki je bil veselje in ponos svojih starišev, lahka tuja zemlja!

* **St. Jurij ob Ščavnici.** V Kraljevcih je umrla Katarina Terstenjak, p. d. Edelmanova babica, stara 89 let. Rajna je bila svakinja našega slovenskega pisatelja in pesnika Davorina Terstenjaka, bivšega župnika v Staremtrgu pri Slovenjgradcu. Bila je dobra mati, blaga žena in usmiljenega srca do ubogih siromakov. N. v m. p.!

* **Kapela.** Iz ruskega ujetništva je pisal Franc Gomzi, doma v Boračovi, da se nahaja v mestu Dauria ob transbajkalski železnici. — V radenski Slatini se zdravi bivši nadškof olomuški dr. Teodor Kohn. — Letošnje Telovo smo obhajali v znamenju vojske. Vso pot, koder je šla procesija, so vojaki nastanjeni v tu kajšnji šoli, in strelci delali špalir. Štiri četovodje so nosili nebo. Tudi en oltar so postavili in okrasili vojski sami.

* **Ljutomer.** V Babincih je umrl gospod Jožef Karba. Narodil se je dne 8. febr. 1822. Dne 4. febr. 1845 je prevzel posestvo, kjer je gospodaril malone

sedemdeset let. Isto je nedavno prodal svojima dvema otrokoma. Iz lastne izkušnje je poznal dolgo dobo od tlake do „Besede“ pri vili nad sedanjim šolskim poslopjem leta 1863 in prvega slovenskega tabora dne 9. avgusta 1868 v Hujbarjevem logu pa do splošne volilne pravice, ki v javnem življenju ne dela razločka med grajščakom in kmetom. V njegovi hiši si dobival raznovrstne časnike; kmečke koristi braneč „Slovenski Gospodar“ tam gostuje od svojega postanka. Vrli mož je svoje državljanske dolžnosti zvesto opravljal. Mnogo zimo so mu noge začele odpovedati službo. Ali duha je bil vedno še čilega. In če ravno ni nikdar nosil vojaške suknje, mu je vendar zadnjo pot do hladnega groba posodilo tudi čez str. deset vojakov. Ti so namreč te dni nastanjeni v b. v. ših njegovih prostorih. Rajni je bil oče č. g. M. Karba, župnika v Zrečah pri Konjicah.

* **Ptuj.** Ivana Markeža, posestnika v Gornjem Velovleku, sta pred kratkim v bližini nekega gozda v Zabjaku napadla na cest dva možka in mu odvzela s silo 150 K, žepno uro in nož.

* **Sternatal.** Dne 27. majnika je prenehala tukajšnja poštna nabiralnica in je začela poslovati „e. kr. pošta za ujetniški tabor na Sternatalu.“ Ker je sedaj na železnici promet zelo omejen, vozi avtomobil sternaltske pošte na Pragersko po pošto. Dne 28. maja se je preverniti železni voziček cestne železnice nekemu ujetniku-Rusu na nogo in mu je zdrobil. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico. Neki drugi ujetnik je padel v rov za vodovodne cevi ter si zlomil nogo. Ljudje od blizu in daleč so trumoma hodili gledat dne 30. maja došlih t. soč ruskih ujetnikov.

* **Ponikva ob juž. žel.** Umrl je dne 8. t. m. povsod spoštovani veleposestnik g. Jožef Zidanšek, p. d. Knez v 81. letu svoje starosti. Vsi njegovi prijatelji in mnogobrojni znanci ga bodo ohranili v blagem spominu. Ljubljenemu možu, skrbnemu očetu, poštemu, nad vse priljubljenemu župljanu svetila večna luč!

* **Vojsnik pri Celju.** Naš somišljenik Anton Nareks, ki služi pri domobrancih, piše iz Gradiške na Primorskem. Nareks pravi med drugim: Sedaj sem v Gradiški, ki je samo dobri dve uri oddaljena od meje. Topovi gromijo noč in dan. Tudi ogenj strojnih pušk neprestano prasketa. Se enkrat se poslovim od Vas s prošnjo, da molite, da bi me Marija obvarovala. Upam na veselo svidenje! Z Bogom in Marijo!

* **Dramlje.** Vabimo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dramljah, r. z. z n. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 27. junija 1915, ob 3. uri popoldne, v posojilniščnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odboritev računskega zaključka za leto 1914. 4. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

* **Celje.** V soboto dne 12. junija so pripeljali v Celje z italijanskega bojišča 56 težkih in 150 lahkoranjenih. V pondeljek pa je pripeljal vlak zopet 81 težkoranjenih z bojišča.

* **Celje.** Dne 21. t. m. slavi poštni poduradnik v p. Fabijan Nemeček s svojo soprogo Marijo, rojeno Svetič, zlato poroko.

* **Celje.** Umrla je nagloma gospodična Georgina Hausmann, trafikantinja na oglu Graške ceste in Grabna.

* **Marenberg.** Prav lepa slovesnost se je vršila pretečeno nedeljo dne 6. junija pri sv. Janezu, dvakrat pomenljivejša zato, ker živimo sedaj sredi bojnega hrupa in meteža. Dopoldne je č. g. Vrečko iz Remšnika, ki je vodil procesijo z Najsvetejšim, govoril na leci o ljubezni Jezusovega Srca do nas. Popoldne pa smo se zbrali polnoštevilno na sestanku naših mladinskih zvez v društveni sobi, ki je bila okrašena s cvetjem in slovenskimi trobojnicami. Podpredsednica Dekliške Zveze mladenka Vrtič je govorila o predmetu: Bodimo ponosne. Mladenka Sušnik: Hčerka Marijina, bodi ponižna. Mladenka Veronik: O namestu izobraževalnih društev. K sklepu priporoča gosp. voditelj z jasnimi dokazi vsem navzočim, da bodimo zvesti Avstriji, ne smemo pa pozabiti, da bo treba po vojski napeti vse sile za skupno delovanje, ako hočemo Slovenci ohraniti svojo narodno posest. S tem se je zaključil sestanek.

* **Sv. Križev pot za vojni čas.** Ta knjižica se zopet biva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s pošto ali vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znakah.

* **Pošta zdaj ob času vojske** vozi zelo počasi. Pisma pridejo v naše roke še le 6 do 7 dni potem, ko so se odposlala. In če se iz Maribora kaj odpošlje, potrebuje tudi 5 do 6 dni, predno pride na cilj. Ako torej kdo kaj naroči, bodisi tisk ali kako blago, mora potrpežljivo čakati skoraj 14 dni, predno bo kaj dobil. Nikar se torej ne hudajte, ako naročite kako stvar poštno obratno, pa jo dobite še le čez 10 ali 14 dni. — Tiskarna sv. Cirila.

* **Uporaba vojnih ujetnikov za poljska dela.** Če kje želijo dobiti vojne ujetnike za poljska dela, se mora za iste potom občine prositi na okrajnem glavarstvu. Ko se prošnji ugodi, se sklene pogodba z vojaškim poveljstvom. Delodajalec mora dajati ujetnikom hrano, ki je v tistem kraju običajna in 6 vinarjev dnine na dan. Natančni pogoji se izvedo pri županih in okrajnih glavarstvih. Manj kot 30 ujetnikov se v eno občino ne da.

Zadnja poročila došla v četrtek, 17. junija. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Rusko bojišče.

Dunaj, 16. junija.

Uradno se razglša:

V Galiciji niso mogli Rusi vkljub skrajno trdovratnemu odporu kljubovati splošnemu napadu zavezniških čet. Od naših zmagonosnih čet hudo zasledovani, se umikajo ostanki poraženih ruskih armadnih zborov proti Gevkovu, Lubačovu in Javorovu.

Južno od Ivovske ceste je danes po noči zavzela armada Böhm-Ermollija z naskokom ruske postojanke na celi bojni črti in porinila sovražnika nazaj čez Sadovo-Višnio in Rudki.

Južno od Dnjestra se vršijo boji na prednjih prostorih mostnih utrd. Čete armade generala Pflanzerja so zavzele včeraj jutraj Nizniov.

V dosežanih bitkah in bojih v mescu juniju je bil naš plen bogat. Od 1. do 15. junija smo ujeli za vsem 128 ruskih častnikov, 122300 ruskih vojakov, zaplenili 53 topov, 187 strojnih pušk in 58 vozov za strelivo.

Italijansko bojišče.

Uradno se razglša:

Dunaj, 16. junija.

Italijani so napravili nove posamezne sunke, a bili so povsod odbiti. Tako ob reki Soči, pri Tržiču, Zagradu in Plavi, ob koroški meji, na ozemlju izhodno od prelaza Plöcken, ob tirolskem obmejnem ozemlju pri Peutelsteinu.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Uradno se razglša:

Berolin, 16. junija.

Severno od gornjega toka Visle so čete generalnega polkovnika pl. Woyrsch odbile ruske napade na postojanke, ki smo jih dne 14. junija iztrgali Rusom.

Pobite ruske armade so poizkušale včeraj na celi fronti med Sanom severno od Sieniave in močvirju ob Dnjestru izhodno od Samborja ustaviti zasledovalno prodiranje zavezniških armad. Na večer so bile ruske armade vržene povsod po težkih borbah iz svojih postojank in sicer: pri Cieplacah (severno od Sieniave), južno-zahodno od Lubačova—Zavadovke (izhodno od Jaroslava), zahodno od Javorovega in Sadove—Višnje (zahodno od Grodekla).

Armada generalnega polkovnika Mackensena je v času od 12. junija ujela nad 40.000 Rusov in uplenila 69 strojnih pušk.

Med močvirji ob Dnjestru in mestu Žuravno so Rusi pridobili nekaj prostora. Splošen položaj je tam nespremenjen.

Strašni boji v Galiciji.

Iz vojnega poročevalnega urada se poroča: Boji, ki se sedaj odigravajo v Galiciji, nima para v celi svetovni zgodovini. Na 300 km dolgi fronti divja boj, ki ni več boj iz strelskih jarkov, ampak boj na prostem. Cilj bojev je, da se predrejo sovražnikove postojanke, da se sovražnika obkoli in uniči. Od Sieniave do Zalesčikija, od Rusko-Poljskega do Besarabije, od ene ruske meje do druge, ob Sanu in ob Dnjestru, je celotna frogta 300 km dolga in se nahaja v neprestanem premikanju.

Črnogorci proti Skadru.

Kakor Srbi, tako hočejo tudi Črnogorci imeti svoj delež od Albanije. Črnogorsko vojaštvo je zavzelo važne točke ob reki Bojani in Skadrskem jezeru. Njihov cilj je Skader.

TESARJE

sprejme Ivan Špes, načelnik zadruga tesarjev v Mariboru in posestnik parnega mlina in parne žage v Mariboru, Windenauerstrasse šte. 26. Tesarji služijo po kakovosti dela po 50, 60 in 70 vinarjev na uro, stanovanje prosto, živež dobijo po ceni pri delodajalcu samem.

Zahtevajte

gratis in franko
meji glavni cenik
s 4000 slikami ur,
zlatine in srebr-
nine, godbenih, je-
klenih, usajatih,
gospodarskih in
toiletnih predme-
tov, srečja etc. Prva tovarna
na Bence Konrad, c. kr. dvorni
šeharitelj v Mostu (Brux)
št. 809 (Celje). Nikelnaste
Rešopli-ure K 3,90, 4,20,
5,---, srebrne ure K 8,40,
nikelnaste budilke K 2,90,
čevlji budilke s zvonom
4 K. Pošilja po povzetju.
Noben risiko. — Zamenjava
čevljev ali denar nazaj.
1-94.

Priden, trezen hlapec za pošto
voziti in za vse drugo domače
delo, star ali mlad, se tačoj
sprejme pri Th. Bothe, Račje
(Kranichsfeld). Plačilo 80 kron

Voditeljico sodružnice na deželi,
obeh deželnih jezikov in mešane
trgovine zmožna, ne premlada,
sprejme takoj Paula Staraschina,
trgovka, Orlkovec pri Pragerskem.

Kočijaž se išče.

Vsled vpoklican a dosedanjih
uslužbenec k vojakom, se s 1.
julijem 1915 sprejme zanesljiv
kočijaž samskega stanu, ki zna
dobro ravnati z žlahtnimi konji, v
trajno službo. Neomadeževano živ-
ljenje je pogoj sprejema, dosluženi
vojaki-konjeniki imajo prednost.
Ponudbe, podpirane z župnijsko-
uradnim izpričevalom navedeni,
se naj vpošljejo najdalje do 26.
junija t. l. oskrbništvu kn. šk. po-
sestev v Windenu, p. Maribor.

Dva trgovska sotrudnika, ena ali
dve prodajalki mešane stroke
in krepek dečko kot učenec, se takoj
sprejmejo pri trdkj Martin Ogo-
rev, Konjice, Sp. Štajersko. 388

* Prihodnja petkova „Straža“ bo zopet prinesla obširen
seznam padlih, ranjenih in ujetih vojakov naših domačih polkov.
„Straža“ stane celo leto 10 K, pol leta 5 K, četrt leta K 2.50. —
Naslov: Upravništvo lista „Straža“, Maribor.

* Opozarjamo na današnji inserat „Serravallo železnato ki-
no vino“ za okrevance.

KNJIŽEVNE NOVOSTI.

* Pregled avstrijsko-italijanskih bojišč nudi v prvi vrsti
slovenski zemljevid Evrope, ki je izšel v zalogi Katoliške Buk-
varne v Ljubljani. Zemljevid nudi vsa evropska bojišča in pa
tudi celo Italijo in popolen pregled Jadranskega morja, ki uteg-
ne biti pozorišče velikih pomorskih bojev. Zemljevid upošteva se
tudi kraje onstran Sredozemskega morja: Tunis itd., v katerih
je Italija vojaško zaposlena. Zemljevid nudi seveda tudi točen
pregled Dardanel, Bospora in Črnega morja z okolico v Evropi
in Mali Aziji. Dobro došel bo torej za vse potrebe, ker nudi e-
noten pregled vseh krajev, ki so prišli in vtegnjejo priča za časa
evropske vojske v poštev. Cena K 2.40 je zelo nizka. Na platno
nalepljen in zložitljiv v žepno obliko velja ta zemljevid 6 K, s
palcami za na steno pa K 6.50.

* Tretji natis „Nemščine brez učitelja.“ I. del: Nemška
slovnica za samouke. Že drugi natis te knjige se je vsestransko
tako prikupil, da se ga niso posluževali le samouki, temveč se
je jel bolj in bolj širiti tudi v šolah, kjer je nudila knjiga, kot
najpriljubnejša za pouk nemščine, učiteljem izdatno pomoč. Tako
se je pokazala silno hitro potreba tretjega natisa, ki je ravnokar
izšel. Ta natis je še neprimerno boljše od drugega, tudi je za 24
strani pomnožen. Cena pa je ostala nespremenjena in znaša K
1.20 za broširan izvod. Drugi in tretji natis te knjige je izdal
spreten veščak na podlagi dolgoletnihkušenj. Dobi se tudi še
drugi del „Nemščine brez učitelja“, ki je bolj praktičnega po-
mena in obsega slovensko-nemške razgovore za razne stanove,
prilike in potrebe; tudi drugi del velja broširan K 1.20. Oba
dela skupaj vezana v celo platno pa veljata samo K 2.80. —
Dobiva se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Serravallo-vo železnato China-vino
najboljše pripravljeno in pripravno kot
darilo za

ranjene vojake
in rekonvalescente.

od zdravnikov priporočano izborno okrepčilno
sredstvo.

Se dobi v lekarnah

J. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj,
Trst—Barkovlje

Kobače za perotino pošiljati ima
v zalogi Janes Dajčman, posestnik
v Selnici ob Muri, p. St. Ilj v Sl.
goricah. Cene zmerno in po dogo-
voru. Priporočam se trgovcem s
perotino da pri meni naročajo
potrebne kobače in jerbaze. 86

Svetovna vojska

dokazuje jasno, da samo oni za-
more prenašati skrajšč nečloveške
n-pore, ki ostane trezen Zato
zahtevajte v vsaki gostilni kot pi-
jačo izvrstne luterijske pokalice.
Feder Kukovec, tvorca pokalic
in sodavice, Ljutomer. 311

Sirežnik (hlapček) se sprejme ta-
koj v dijaškem semenišču v Ma-
riboru, Bu gerstrasse 12. 376

Učenec iz boljše hiše se takoj
sprejme pri čevljarskem mojstru
J. Egger v Mariboru, Stolna trg 14.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsako-
mur, ki postane naš naročnik
Brezplačna pojasnila pošilja
Sročkovno zastopstvo št. 15.
Ljubljana. 154

Škropilnico

najboljše vinogradno od Jesserniga
si lahko vsačdo naroči tudi na
obroke pri Zinauer & Co., Sv. Jakob
v Slov. gor. Posebno v letošnjem
letu bo vsled pomanjkanja vitri-
jola in delavnih moči jako pripo-
ročljivo da ima vsak svojo škro-
pilnico Čevliki zastoj. 297

Sprejmeta se takoj 2 trgovska
pomočnika eventualno prodajalka
zmožna slovenskega in nemškega
jezika. Josip Uilaga, trgovec, Ma-
ribor, Tegethofova ulica. 385

Čevljarski pomočnik za mešano
delo se sprejme pri A. Ertl, Te-
gethofova cesta 42, Maribor. 390

Išče se pridno počteno kmečko
dekletje v službo. M. Ogrič, St. Ilj
pri Velenju Štajersko. 383

Drva suha, mehka ali pa tudi trda, in sicer 10
ali 12 meterskih sežnjev, kupi takoj tiskarna sv. Ci-
rila v Mariboru. Kdor jih ima, naj se oglasi!

Enega

mlinarskega pomočnika in enega
učenca
sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v službovanje
oziroma učenje parni mlin I. ZADRAVEC, Središče
(Polstrau) na Štajerskem. Ponudbe nasloviti je
omenjenemu. 386

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Mariji
Snežni na Velki reg. zadr. z neom. zavezo

ki se bo vršil dne 24. junija 1915 ob 2. uri
popoldne v zadružni pisarni s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje rev. poročila ter ukrepi vsled istega.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1914 in
razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

392

Načelstvo.

Cerkovnik mladenič ali
mož, ki je le
količkej več službe, se takoj
sprejme v stolni cerkvi v Mariboru.
Mesečna plača 80 K in postranski
dohodki. Prosto stanovanje. Naslov
dopisov: Stolno župnišče, Maribor.

Učenca iz poštene hiše se sprejme
pod ugodnimi pogoji na 3 ali 4
leta. Dobra pričevala se želijo.
Vstop takoj. Trgovec Traun,
Ptujška gora. 381

Priden učenec se sprejme v trgo-
vino Alojzija Vrišč v Ljutomeru

Učenec, kateri je z dobrim uspe-
hom dovršil šolo, se takoj sprejme
v trgovino z mešanim blagom Jo-
sip Černelc, Sv. Peter pod Sv.
Gorami. 379

Školarji in plesarski učenec se
sprejme. Dobi stanovanje in hrano.
Jurij Juteršnik, Brandisgasse št.
3, Maribor. 365

Kovaški učenec se sprejme takoj
pri zanesljivem mojstru: Heescl,
kovaški mojster, Sv. Peter pri
Graecu. 371

Prodajo se lepa posestva: v Po-
brežju pri Mariboru, pri Sv. Tro-
jici v Slov. goricah, pri Sv. Bol-
fenu v Sl. goricah, v St. Lenartu
v Slov. goricah ter dobrodoča
gostilna v bližini mesta Maribor.
V St. Rupertu pri St. Lenartu
prodam lepo hišo z gospodarstvom
vred je zelo priprava za peka-
rijo in usnjarijo. Franc Schütz,
St. Lenart v Slov. gor. Štajersko.

Za veletrgovino z železnino se išče
učenca s primerno šolsko
izobrazbo. Prošnje
sinov pošteni rodbini naj se pošlje
na naslov: Peter Majdič, Celje.

Kupite!
3 povesti
224 strani

337

Dr. Koser, Juršinci pri
Ptuju.

Loterijske številke.

Gradez, dne 9. junija 1915: 29, 14, 58, 15, 67.
Linc, dne 12. junija 1915: 84, 64, 43, 14, 7.

3 sotrudniki in prodajalke

manufakturne ali modne stroke,
dobro izurjene, se z ugodnimi
pogoji takoj sprejmejo pri trdkki
R. STERMECKI, CELJE.

382

Zahvala.

Za iskreno, vsestransko sočutje do srčno
ljubeče soproge ozir. matere, povodom pre-
briske smrti, se najiskreneje tem potom vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem zahvalju-
jem, ki so ljubljeno rajnko

Lucijo Jurše roj. Harič

veleposelstnice na Smoln'tu na zadnji poti na
mirovdvor spremljali.

Poseb a zahvala bodi izrečena doma-
čemu č. g. kaplanu, ki so jo tolažili ob
zadnji briki uri in č. g. lembaškemu župniku,
ki so vodili ob obilnem spremstvu sprevod
na raško pokopališče.

Ljubo rajnko priporočamo v pobožno
molitev.

Smolnik pri Rašah, dne 11. junija 1915.

Globoko žalujoči ostali.

Usnje in čevlji vedno dražji!

Velikanska praktična, v 12 državah patentirana iznajdba je

„AUTORIA“

obložek za čevlje, ki zabrani izrabo podplatov na čevljih, polpodplat
(vsako podtemplanje čevljev) odpade pod garancijo. Obložek si po pri-
loženem navodilu vsak sam lahko pritrdi na čevlje.

Prednosti „Autorie“.

1. Polpodplat odpade, podplat in peta se nikdar ne izrabita.
2. „Autoria“ zabrani mokroto čevljev, kar je velikega pomena
za zdravje.
3. Lahka mlina hoja.
4. Kdor nosi „Autoria“ obložek, ni se mu bati padca na polzkkih
tleh, v snegu ali na ledu.
5. Pete ostanejo vedno ravne in
6. Čevlji obdržijo podolgo trpežnost, ker odpade polpodplat,
obložek pa varuje čevlje pred mokroto, ki navadno povzro-
čuje razpokanje gornjega usnja.

Cena obložka „Autoria“ je 2 kroni (za par čevljev). Denar se
pošilja v naprej, drugače po poštenu povzetju.

„Autoria“ tovarne so v Grenchenu in Bazelu v Švici ter v St.
Ludwiga na Elzaschem.

Glavni zastop in samoprodaja za Štajersko, Koroško ter Kranjsko
je v Konjicah 62, Štajersko.

Naslov: „Autoria“, Konjice 62, Štajersko.

Domače podjetje. Preprodajalci in podzastopniki se iščejo. 359

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velo-
aromatična, izdatna in štedilna
5 kg poskusna vreča 11 K franko
po povzetju. Pol kilograma vele-
prima najfinjši čaj K 2.20 oddaja
A. Sapira, eksport kave in čaja
Galanta 496, Ogrsko. 278

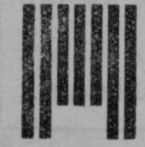
Volno

ovčjo, oprano in neoprano kupim
vsako množino po najvišji cen-
i proti takojšnjem plačilu ter plačam
vožnjo sam. Veletrgovina

R. Stermecki

Celje štev. 17 (Štajersko.)

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z. n. s.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu
1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po
5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgeve pri drugih denarnih zavodih
prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure popoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure popoldne izveniš praznike. V uradnih urah se sprejema
in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Mlado, staro,
Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edine od Rast-
linske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Za spomlad

priporoča domača in narodna trgovina

Franc Lenart
v PTUJU

večinoma razno novodošlo blago za obleke. Ker se vrši naj-
brž letos sv. birma, opozarjam cenj. botere in botre že naprej,
da preskrbijo svojim birmancem lepo obleko, ki pa se dobi
primeroma današnjim razmeram po ugodnih cenah istotako pri

Francu Lenart v Ptuj.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancom.
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

192

Narodna trgovina
Alojz Brenčič
v PTUJU

priporoča za spomlad in leto lepo izbiro što-
fov in volne za moške in ženske obleke kakor
tudi vsakovrstnega platna za živотно in po-
steljno perilo. Nadalje nudi gotovo perilo,
potem hlače, predpasnike, kravate, ovrtnike,
zavratnice, odeje, dežnike, preproge, različne
rute ter vobče vse, kar spada v to stroko.
Priporoča se Alojziji Brenčič v Ptuj.

Vsak svoj mlinar.

S poleg stoječim ročnim mlinom
lahko zamele vsakdo doma svoje
zrnje, kakor koruzo, ječmen, žito,
oves. Mlin je jako trpežen in stane
samo 20 K; plača se lahko tudi
v 4 enakih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema Teodor Zdarski
v Mariboru ali Zinauer & Co. Sv.
Jakob v Slov. gor.

296

Najboljša KOSA se dobi samo
v PRVI GORENJSKI RAZPOŠILJALNICI
IVAN SAVNIK, KRANJ, Gorenjsko.

65, 70, 75, 80 ctm
6 1/2, 7, 7 1/2, 8 pesti

Gorenjska kosa stane samo kron 2—, 2'20, 2'40, 2'60, za katero se garantira.

Kdor naroči deset kosov skupaj, se mu pošlje poštne prosto!

Zahtevajte krasni ilustrirani cenik zastonj!

223

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami na
debelo in drobno, priporoča:
trgovcem in preprodajalcem
velikansko izbero dopisnic
XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje:
Papirnat servijete vsled
novih predpisov namestnje v
Gradcu po zelo nizkih cenah.

Edine zastopstvo in glavni zaloga za **Reinhold & Söhne** od **armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5 K.**

jamstvo 3 leta.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni sveti napet
zamenja, torej ni nobene risike, ampak se
lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah.
Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopf-
ura to je, ne dolgo tega, našla se je v železnici
in štrpne službe s novo konstrukcijo zbolj-
šala; dobila preizkušni tek, posebej močno
osi, kolenje se vno vrtili v kamoni. Ura teče
32 ur in ide točno na pol minuta, če tudi
ura leži, visi ali se nosi v žepu. Ura je sa-
varovana proti preveliki napetosti perena, ob-
ločje je iz čistega nikla ter je zavarovalno se
z enim platom za varstvo soper prah ter
se vsi pokrovi strogo in natančno zapirajo.
Po dobri preizkušnji so se te ure radi nizke
cene in vendar dobrega teka uradno upeljale
pri armadi in različnih železnicah. Prosim
Vas torej, da te ure ne zamenjate z drugimi
slabimi urami, ki se dobijo v trgovinah. —
Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako
škodo, naroči svojo ceno ured. — Velik cenik
popolnoma zastonj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8,
največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine,
razpošilja v vse dežele. — Specialist za boljše ure.

Pozor kmetovalci!

Prebršite si pravečano, posebno sodaj v vojaknem
doru, jamačena, zanesljiva in kakovostna, n. pr.:
domate, romške (Lucerna), hmanito detelje, travo,
pene rumeno in rdečo, spleh vna poljeka, kakor
tudi vrtna in evetlična semena od znane in odliče-
vane tvrdke Mauthner, ki se dobivajo pri
domači tvrdki

L. RAVNIKAR :-: CELJ

Trgovina s žepcerijskimi blagom, z barvami in dežel-
nimi pridatki ter zaloga vseh vrst miselnih ved.
Solidna in točna postrežba.

Prva slovenska razpošiljalna svetovno-znanih
srebrno jeklenih

kos

znamka dvojni
»Orel« z mečem,

katero so iz najboljšega in najvlačnejšega jekla,
lahke, na las tanko izdelane, najlepše izpeljane in
za vsak kraj rabljive.

Za vsak komad se garantira.

Pri naročilu 10 kom. se doda 1 komad
zastonj.

KMETOVALCI! ogibajte se manjrednega židov-
skega blaga

Zahtevajte cenik.

Edina zaloga: Ad. Geiss-a nasl. Viktor Piliš,
Žalec v Savinski dolini.

Gospe-Gospodinje-Kuharice!

Ali že poznate pripravo „Weck“ za vkubanje
vsakovrstnega sadja in zelenjadi? Če ne, zahtevajte
tako zastonj cenik od Zinauer & Co., Sv. Jakob v
Slovenskih goricah.

344

Tvrčka

Milan Hočevvar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljivo
kakovostna semena za polje in vrte po solidni ceni

Posebno priporočam od predenca očisto:

Domače ali konjsko deteljno seme, potem
Lucerner ali nemška,
Inkarnat za enkrat kositi,
Esparset, takozvana večna detelja,
Travnino seme za mokre in suhe travnike,
Korenjevo seme,
Runkelnovo repo, rudečo dolgovato, rameno
dolgo in okroglovato,
Svinjsko salato.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi rafijo in žveplo
za vinograde.

Obilnega obiska pričakujem
z velespoštovanjem

tvrdka M. Hočevvar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina žepcerijskega blaga.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo
vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brez-
plačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure
dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.